

Distriktsplan

for reinbeitedistrikt 12 – Ránesh orohat/
Ringvassøy reinbeitedistrikt

Gjelder for periode 2021- 2024

Innholdsfortegnelse

INNHold	SIDE
Forord	4
	5
1. Generell del - Innledning	
1. Reindriftras rettsgrunnlag	5
1.2 Reindrift og ekspropriasjon	7
1.3 Reindrift og naturmangfoldloven	8
1.4 Plan- og bygningsloven og reindrift	8
1.5 Reindrift og konsekvensutredninger	10
1.6 Reinens behov og arealinngrep	10
1.7 Reindrift og klimaendringer	11
1.8 Reindriftrats positive elementer	12
1.9 Kommunikasjon og medvirkning	13
2. Beskrivelse av reinbeitedistriktet	15
2.1 <i>Administrative forhold og organisering</i>	16
2.1.1 Distriktets grenser	16
2.1.2 Distriktets størrelse og beitetider	16
2.1.3 Fylke og kommuner som distriktet hører til	17
2.1.4 Kart over distriktet	17
2.1.5 Administrasjon	18
2.1.6 Distriktets adresse	18
2.1.7 Distriktets medlemmer	18
2.2 <i>Gjerder, hytter og anlegg</i>	19
2.2.1 Merke-skille -og slakteanlegg	20
2.2.2 Sperregjerder	20
2.2.3 Gjeterhytter	20
2.2.4 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging	20
2.3 <i>Beite og driftsforhold i distriktet</i>	22
2.3.1 Våren, distriktets vårbeiter	25
2.3.2 Område for kalving	26
2.3.3 Sommeren, sommerbeiteområder	28
2.3.4 Kalvemerking	29
2.3.5 Høsten, høstbeite	29
2.3.6 Parringsområder	30
2.3.7 Vinteren	30
2.3.8 Flytte- og trekkleier i distriktet	31
2.4 <i>Klimaendringers påvirkning av beite og driftsforhold</i>	33
2.6 <i>Slaktning og kjøttproduksjon</i>	34
2.7 <i>Øvre reintall og produksjon</i>	34

2.7 Sysselsetting og verdiskapning	35
2.8 Jakt, fangst og fiske	37
2.9 Motorisert ferdsel	37
3. Rovvilt i distriktet	38
4. Inngrep og forstyrrelser i distriktet	43
4.1 Fritidsbebyggelse	46
4.2 Vannkraft	48
4.3 Vindkraft	48
4.4 Kraftlinje	48
4.5 Mineralutvinning	48
4.6 Nydyrking	49
4.7 Ferdsel og friluft	49
4.8 Motorferdsel	51
4.9. Elgjakt	52
5.0 Skytefelt	52
5.1 FT3, alpinanlegg	54
5. Verneområder i distriktet	55
6. Forhold til nabo-distriktet	56
7. Mål og tiltak i distriktet.	56
9. Revidering og vedtak av distriktsplanen	58
Ordlister	59

Forord

Distriktsplanen bygger på reindriftsloven av 15.juni 2007 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-15-40>, og er tilpasset de lokale forhold i Ráneš orohat/ Ringvassøy reinbeitedistrikt.

Bakgrunnen for denne planen er reindriftslovens § 62 der det står følgende:

«Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for den offentlige planlegging.»

Formålet med denne offentlige planen er å synliggjøre og beskrive reindrifta i lokalområdet og de hensynene som gjør seg gjeldende. Ved at distriktsplaner sendes planmyndighetene, vil disse få en mulighet til å skaffe seg kunnskap om reindrifta i lokalområdet, slik at de får bedre beslutningsgrunnlag for å ivareta reindriftnas interesser og utviklingsmuligheter. En distriktsplan vil være med på å synliggjøre reindriftnas interesser, verdier og samfunnsansvar. Distriktsplanen må sees i sammenheng med gjeldende reindriftskart.

https://kilden.nibio.no/?topic=reindrift&X=7764421.85&Y=660086.77&zoom=4.751861837506843&lang=nb&bgLayer=graatone_cache

Reinbeitedistriktet er organisert med eget styre og leder som er valgt av årlige årsmøter, jf. reindriftslovens § 49. Distriktet er en privatrettslig, selvstendig høringsinstans. Alle saker der hvor reinbeitedistriktets interesser vil kunne bli berørt, skal forelegges for distriktet.

For å forstå distriktsplanen best mulig så er det laget en oversikt over nyttige begreper i reindrifta. Oversikten finner du bakerst i dokumente, side 59.

Distriktsplanen er bygd opp slik at innledningsvis vil det være generell informasjon om blant annet reindriftnas rettsgrunnlag, arealinngrep i reindrift og reindriftnas medvirkning i planprosesser, før selve beskrivelsen av distriktet.

1. Innledning

---

1. Reindriftras rettsgrunnlag

Den samiske reindriftrretten hviler på et selvstendig rettsgrunnlag i kraft av alder tids bruk og sedvane, og er en bruksrett på statlig og privat grunn, innenfor det samiske reinbeiteområdet.

Denne retten reguleres i reindriftrloven av 15. juni 2007 nr. 40 (<http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-15-40>) kap 3.

Reindriftrutøverne oppfatter disse rettighetene som naturlige deler av næringen og ser derfor på de ulike elementene som en helhet.

Reindriftra er regulert gjennom reindriftrloven. Reindriftrloven konstituerer ikke reindriftrretten, men gir en nærmere definisjon av innholdet i disse rettighetene, samt en regulering og styring av utøvelsen.

Dette innebærer at reindriftras rettsstilling ikke er uttømmende regulert gjennom reindriftrloven. Loven må suppleres med rettigheter ervervet gjennom sedvane, alders tids bruk, særskilt rettsgrunnlag med videre. Reindriftrloven skal bidra til sikring av reindriftrarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftras viktigste ressursgrunnlag. Ansvaret for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftrretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene, jf. reindriftrlovens § 1,2

Rettsutviklingen de siste 10 årene har vært betydelig innenfor reindriftrretten. Rettspraksis, arbeidet med rammebetingelser i reindriftra og arbeidet frem mot den nye reindriftrloven, viser at reindriftra har etablert særskilte rettigheter over den grunn de har disponert. Den nye reindriftrloven har en rekke bestemmelser som fremhever at det skal tas hensyn til rettigheter etablert på særskilt rettsgrunnlag, jf. reindriftrlovens § 3.

Grunnlovens <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17?q=grunnloven>, § 108 forplikter både kommunale, regionale og statlige myndigheter til å gjøre hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv til gjenstand for særskilt behandling og vurdering i samfunnsplanleggingen generelt, og i arealplanleggingen spesielt. Dette gjelder i samtlige kommuner og regioner hvor det utøves samisk reindriftra.

I forholdet mellom det offentlige og reindriftsnæringa er internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, av stor betydning. Konvensjoner setter grenser for hva lovgiver og forvaltning kan foreta seg når det gjelder den samiske reindriften, men det stilles også krav til myndighetene med sikte på å ivareta reindriftsnæringa som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv.

Disse forpliktelsene følger ikke bare av grunnloven, men også av internasjonale forpliktelser, som ILO-konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater:

-ILO- konvensjonene

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/aid/temadokumenter/sami/sami_grunnlag_ilo_norsk_070507.pdf og

- FN-konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966

<file:///C:/Users/Bruker/Downloads/ICCPR.pdf>.

Den siste konvensjonen er inkorporert i norsk lov gjennom menneskerettsloven av 1999,

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30?q=menneskerettighetsloven>.

Det følger av [§ 3](#) i menneskerettighetsloven, at FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter rang foran annen lovgivning. Dette har betydning for all forvaltning av reindriften, og den setter rammer for hvor mye en enkelt reineier kan tåle av eks inngrep, før dette inngrepet er i et brudd på art 27.

Reindriften beiterett er også beskyttet av Den europeiske menneskerettighetskonvensjons første tilleggsprotokoll artikkel 1 (EMK P1-1), https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_2#KAPITTEL_2.

Forpliktelsene som følger av ovennevnte konvensjoner omfattes også av plan -og bygningsloven, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71?q=plan%20og%20byggningsloven> må ivaretas gjennom praktisering av plan- og bygningsloven, jf. [§§ 3-1](#), fjerde ledd.

Nærmere informasjon om denne finnes i «Sametingets planveiler».

[file:///C:/Users/Bruker/Desktop/veiledere/Sametingets+planveileder+\(2010\).pdf](file:///C:/Users/Bruker/Desktop/veiledere/Sametingets+planveileder+(2010).pdf)

Siden reindrifta bruker store arealer vil øvrig lovgivning og myndighetsutøvelse knyttet til arealforvaltning være viktig for næringa.

Av lover kan særlig nevnes:

- plan- og bygningsloven
- naturmangfoldloven
- dyrevelferdsloven
- mineralloven,
- jordloven
- energiloven
- kulturminneloven m.m.

Forholdet mellom det offentlige og reindriftnæringa bestemmes dermed i stor grad også av denne type lovgivning. I tillegg kan ulike forhold vedrørende staten som grunneier og Finnmarkseiendommen trekkes fram. Det foreligger også statsgrunn i landet for øvrig, og forvaltningen av disse arealer kan ha stor betydning for reindrifta i de aktuelle områdene. Fjelloven har ingen konkrete bestemmelser om reindriftras rettigheter, men etter særskilt bestemmelse kan reindriftnæringa være representert i fjellstyret, jf. § 3,6.

1.2 Reindrift og ekspropriasjon

Ved inngrep i reindriftsrettigheter der distriktet og tiltakshaver ikke kommer til enighet ved privatrettslig avtale, skal distriktet ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger jf. reindriftslovens § 4, 3 ledd:

“Ved inngrep i reindriftssamenes reindriftsrettigheter skal det ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger”

For distriktets vedkommende skal hvert inngrep vurderes konkret for å se hvorvidt det utløser en erstatning.

1.3 Reindrift og naturmangfoldloven

Målet med loven er en bedre forvaltning av norsk natur gjennom bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for samisk kultur, jf. [§ 1](#).

Loven pålegger vedtaksmyndighetene en særlig plikt ved avveining av tiltak å ivareta hensynet til samisk naturgrunnlag, jf. [§ 14](#). Lovens [§§ 8](#) og [16](#) er også i tråd med [FNs konvensjon om biologisk mangfold](#), hvor myndighetene pålegges en særlig plikt å vektlegge tradisjonell kunnskap. Dette kan eksempelvis være kunnskap om ulike måter å bruke og forvalte naturen på.

1.4 Plan- og bygningsloven og reindrift

Plan- og bygningsloven er den sentrale loven i forhold til arealforvaltning av reinbeiteområdene, og det sentrale virkemiddelet for sikring av reindriftsarealene. Loven stiller krav til involvering av reindriften, den skal «sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.», plbl § 3-1, c.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet en temaveileder til kommunale- og fylkeskommunale planleggere som heter "Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven". Den er tilgjengelig på Regjeringens nettsider og planmyndighet skal bruke den aktivt.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/temaveileder-reindrift-og-planlegging-et/id570670/>

Kommunal planstrategi

Den kommunale planstrategien, skal danne basis for det mer konkrete arbeidet med kommuneplanens arealdel. Ved utarbeidelsen av den kommunale planstrategien, som skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, er det viktig at kommunen er oppmerksom på at planstrategien er et viktig dokument også for reindriftnæringen i kommunen. Retningslinjer for den langsiktige arealbruken og for næringsutviklingen i kommunen kan fungere

både som et verktøy for konflikthåndtering og til å utvikle reindriften som næringsutøver i kommunen.

Kommuneplanenssamfunnsdel

Loven forutsetter at kommuner reinbeitedistriktet omhandler skal behandle reindriften i kommuneplanens samfunnsdel. Formålet er å sikre, utvikle og styrke reindriftsnæringa i tråd med nasjonale føringer og målsettinger. Dette vil si at kommunene skal foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre dette.

Som et minimum bør kommunen foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre arealgrunnlaget for reindriften i et langsiktig perspektiv. Kommuner oppfordres videre til å vurdere reindriftens mulige innvirkning på kommunens samfunnsutvikling. Her er det viktig å være oppmerksom på at reindriftsnæringen bidrar med næringsmessig mangfold ved at en rekke aktiviteter, både egne og andres, knyttes opp mot driften. Herunder slakte- og videreføring av reinkjøtt, husflid- og designproduksjon med utgangspunkt i produkter fra rein, reiselivsvirksomhet, koblinger opp mot kunst og kulturmiljø osv.

Kommuneplanens arealdel

Det er kommuneplanens arealdel er den delen som vil ha størst betydning for og klarest innvirkning på reindriftsnæringen. Dette da reindriftsnæringen er en arealavhengig næring og således berøres av de fleste arealinngrep i kommunen. Derfor er det å ha en oppdatert og forutsigbar arealplan med bestemmelser som tar hensyn til de arealbehov reindriften har, for å opprettholde og utvikle sin næring viktig. Den kommunale planleggingen skal blant annet sikre reindriftens arealer. Kommunen har anledning til å etablere hensynsoner for å ivareta reindriftens særverdiområder og minimumsbeiter.

Reguleringsplan

Kommunen skal løpende vurdere behov for en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, og der det vurderes nødvendig skal kommunen utarbeide en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, der dette er bestemt i arealplanen. Det kan være aktuelt med områderegulering i områder der det er sentralt å opprettholde reindriftens bruk av området samtidig som det er behov for å begrense andres interessers aktivitet i det samme området. Dette kan være

aktuelt innenfor reindriftens minimumsbeiter, særverdiområder eller området hvor reindriften har gjerdeanlegg.

1.5 Reindrift og konsekvensutredninger

Vedtak av arealplaner og iverksetting av tiltak innenfor distriktet må være basert på forsvarlige utredninger av virkningene for reindriften og ta hensyn til reindriftenes behov for arealer. Gjeldende bestemmelser om konsekvensutredninger skal følges.

Det fins en egen veileder for problemstillinger knyttet til reindrift og konsekvensutredninger.

Planmyndighet anmodes å bruke denne veilederen.

Denne veilederen finnes på:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bf9bc6e0014d4300a50c5356e352c91b/veileder-til-ku-forskriften--kriterier-for-vurdering-av-vesentlige-virkninger.pdf>

<https://www.karlsøy.kommune.no/getfile.php/2320283.494.xrccdserrv/Konsekvensutredning+reindrift.pdf?&force=1>

<https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/200802683/1911680>

1.6 Reinens behov og arealinngrep

På grunn av at reinen er ute hele året, og er avhengig av alle typer årstidsbeiter, er reindrift en arealavhengig næring. Reinens vandrer mye og reinens behov endrer seg mellom årstidene.

Beiteforhold, klima, berggrunn, topografi, tilgjengelige beitevekster, inngrep og menneskelig aktivitet har stor betydning for reinens natur, og bruk av landskap og terreng som beiteområde. Driftsmønster og beitebruk er derfor dynamisk og kan variere fra år til år, avhengig av alle faktorene som spiller inn. For eksempel kan vårflyttinga forsinkes på grunn av snøforhold, en varm sommer kan gjøre at reinen trekker oppi høyda, en høst med mye sopp gjør at reinen vandrer mye og sprer seg osv. Det er derfor viktig med forskjellige beiteområder for å dekke reinens behov.

Alle forskjellige terrengetyper har betydning for reinen og derfor trenger reindriften sammenhengende beiteområder, særlig for å kunne ivareta fleksibiliteten i forhold til å utnytte beiteområdene optimalt til enhver tid.

Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter rundt omkring i distriktet kan være større enn hva summen av hvert enkelt inngrep skulle tilsi. Det henger sammen med oppstyking av beiteområder og trekk- og flyttleier, som ikke lar seg forene med reinens behov for sammenhengende områder. Mange inngrep innenfor ett av distriktets åtte årstidsbeiter vil få negative konsekvenser for hele drifta.

Når det gjelder nye arealinngrep hvor reindriftsinteresser blir berørt og hvor det er krav til konsekvensutredninger, så skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor distriktet vurderes.

Inngrep og forstyrrelser innenfor distriktet har økt vesentlig de siste tiårene. Direkte konsekvenser av inngrep og forstyrrende aktiviteter kan være permanent tap av det beiteland, samt hindringer i reinens trekk- eller flyttleier. Indirekte konsekvenser kan være redusert bruk av beiteland som kan medføre overbeiting andre steder, merarbeid for reieneier og stress for reinen.

Dette kan påvirke reinens kondisjon og slaktevekt og dermed også produksjonen, og føre til økonomisk tap for reieneieren. En fragmentering av distriktet er en av de mest alvorligste truslene mot dagens reindrift.

1.7 Reindrifta og klimaendringer

Klimautfordringene kommer på toppen av omfattende inngrep og forstyrrelser som også forventes å tilta framover. Det bør legges vekt på at i samsvar med folkeretten bør myndighetene styrke vernet av reindriftsarealene da tålegrensene for samlede effekter allerede utfordres.

De siste drøye hundre årene har det skjedd betydelig endringer med klimaet i Norge. Det er blitt både varmere og våtere og lengden av vekstsesongen har økt. Våren kommer tidligere i forhold til tidlig på 1980-tallet, spesielt i låglandet. Somrene blir varmere og planteproduksjon øker. Dette har ført til heving av skog- og tregrense, gjengroing og forbuskning i den lågalpine sonen.

Fram mot år 2100 kan vi regne med at klimaendringene fører til *fire hovedeffekter* for reindrifta. Disse er i hovedsak knyttet til temperaturøkning (men modifisert av andre faktorer). Økte temperaturer sommer, høst og vår fører til:

1. Gjengroing og forbusking av åpne heisamfunn samt heving av skog- og tregrense med reduksjon av både sommerbeite- og vinterbeiteområder som ligger i subalpine og lavalpine områder.

2. Lengre vekstsesong og dermed forskyvning i balansen mellom bruk av vinter- og barmarksbeiteområder.

Økte vintertemperaturer vil få to hovedeffekter for beitetilgjengelighet som er regionalt forskjellige:

3. Kontinentale områder vil få mer usikre vintre, først og fremst som følge av sannsynligheten for hyppigere frysetine- sykler og påfølgende «låsing» av beiter.

4. Kystnære områder vil bli mindre usikre som vinterbeiteområder på grunn av at middeltemperaturen det meste av vinteren vil ligge over null grader og is og snø vil fortære tine bort. (NORUT rapport 2018)

Aktuelle linker til mer informasjon:

<https://norut.no/nb/publications/klimautfordringer-og-arealforvalting-reindriffta-i-norge-kunnskapsstatus-og-forslag-til>

<https://www.cicero.oslo.no/no/reinsdyr-og-klima?cldee=dG9uamUuYnVvQG1pbGpvZGlyLm5v&recipientid=contact-d1db8f934cb4e811a87f000d3a27409a-0d53d589bd5e47b496931a7b7e6eab35&esid=4eb7be5b-2034-e911-a960-000d3a38a57d>

<https://framsenteret.no/arkiv/hvilke-konsekvenser-faar-klimaendringene-for-reindriffta-5996259-146437/>

1.8 Reindrifftas positive elementer

Reindriffta har mange positive elementer i seg som bør få kjærkommen oppmerksomhet. Reindriffta har stor betydning i lokal sammenheng og sysselsetting innad i reinbeitedistriktet. Reindriffta er en viktig del av grunnlaget for samisk kultur og språk. Reindrifften innehar stor kunnskap om samspillet mellom rein og landskap, klimatiske forhold osv. Det er en fornuftig ressursutnyttelse i marginale fjell- og utmarksområder. I og med at reinen beiter ute hele året og dermed holder vegetasjonen nede, har reindriffta en betydning for bevaring av åpne landskap og biologisk mangfold. Den bidrar til næringsmessig mangfold og matproduksjon av det sunneste kjøttet man kan spise. Reindriffta som næring, kultur og livsform er unik og fortjener derfor positiv oppmerksomhet og fokus på tiltak som gjør at næringa kan sikres, utvikles og styrkes.

1.9 Kommunikasjon og medvirkning

I henhold til plan- og bygningsloven har kommunene et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder reindriftsutøvere. Hvis kommunen har planprosesser må kommunen særskilt vurdere om planprosessen krever en spesiell tilrettelegging overfor reindriften.

Dette ansvaret for å sikre en aktiv medvirkning for samiske reindriftsutøvere følger også av ILO – konvensjon nr. 169.

For at reindriften skal kunne ivareta sine interesser i forbindelse med kommunal planlegg, er det særdeles viktig at alle saker der reinbeitedistriktet har interesser, i en tidlig fase av planprosessen forelegges for distriktet. Som et ledd i en åpen og bred tilgjengelig medvirkning, jf. plan -og bygningsloven § 5-1, må reindriften ha mulighet til å komme med innspill allerede når kommunal planstrategi sendes på høring. For at hele den samiske befolkningen skal ha mulighet til medvirkning bør det vurderes om dokumentene skal oversettes til samisk. For å sikre en god og politisk forankring i planprosessen, skal planprogrammet synliggjøre hvilke medvirkningsprosesser det legges opp til, jf. pbl § 11-13.

Utfordringen for distriktet i forhold til planprosesser og høringer er at reindriften er bundet til naturlige sykluser og svingninger. Derfor kan man ikke i like stor grad planlegge etter kalenderen, og således kan man heller ikke alltid vite når det passer å delta i en planprosess. Arbeidet med reinen vil være førsteprioritet på grunn av dyrenes velferd.

For reindriften er det noen perioder i året som er meget arbeidsintensive. For informasjon om distriktets drift og hvilke perioder som er arbeidsintensiv for oss, henviser vi til kapittel 2.

Ofta kan det være behov for å forlenge høringsfristen. Det kan ha sammenheng med at distriktets reindriftsutøvere er inne i en arbeidsintensiv periode og er forhindret fra å behandle den aktuelle saken. Det kan også være tilfelle hvor reinen og utøverne oppholder seg i en annen kommune enn den som blir berørt av saken. Et distrikts- og en siidas bruksarealer kan strekke seg over flere kommuner og fylker.

For Ringvassøy reinbeitedistrikt gjelder det for Karlsøy og Tromsø kommune. Planmyndighet bør kontakte distriktet eller Statsforvalteren for å klarlegge om høringsfristen bør forlenges.

2.1.5 Administrasjonen

Distriktsstyret, som administrerer distriktet, består av følgende personer med hver sine personlige varamenn, som velges på reinbeitedistriktets årsmøte.

Navn	Rolle	Telefon	E-mail	Valgt for tidsperiode
Liane Päiviö	Leder/ kasserer	911 11 781	ringvassoyreinbeitedistrikt12@gmail.com liane@live.no	2021- 2024
Per Rasthe	Nestleder	957 95 697		2021- 2024
Mirja Päiviö	Styremedlem	971 95 013	ringvassoyreinbeitedistrikt12@gmail.com beaivas@live.no	2021- 2024

2.1.6 Distriktets adresse

Reinbeitedistrikt 12 Ringvassøy v/ Liane Päiviö

Steinnesveien 28, 9130 Hansnes

Tlf: 911 11 781

E- post: ringvassoyreinbeitedistrikt12@gmail.com, liane@live.no, beaivas@live.no

Alle henvendelser rettes mot distriktets leder som tar saken videre til distriktets styre.

2.1.7 Distriktets medlemmer

Det er 3 siidaandeler (driftsenheter) og 3 reineiere i distriktet. Oversikt over siidaandelshavere i distriktet finner du her:

Kommuner bør sende invitasjon til møter og høringsbrev i god tid slik at distriktets representanter kan vurdere innspill grundig. De må også vurdere tidspunkter nøye i forhold til reindriftsåret, for at distriktet kan delta i en planprosess.

Distriktets reindriftsutøvere planlegger i hovedsak reindriften utfra landskap, vind og værforhold. Det kan være en utfordring kun å se reindriften arealer gjennom kart, og derfor er det ønskelig med befaringer uti felt, der en kan med egen opplevelse se og bli kjent med landskapet. For reindriften vil denne formen være en planleggingsprosess basert mere på egne premisser, og er særlig viktig for å unngå misforståelser.

Organiseringen av planprosesser må tilpasses og tilrettelegges bedre for distriktet.

Det er meget viktig med tidlig involvering slik at distriktets bekymringer og synspunkter blir avdekket. Dette vil medføre at man i felleskap og i et tidlig tidspunkt, vil komme frem til aktuelle og akseptable løsninger på områder hvor konfliktene er store i en tidlig fase.

Møter og høringer bør legges i en rolig periode og ikke når det er så arbeidsintensive perioder. Varsler om møter må sendes ut i god tid og helst med direkte kontakt på forhånd for finne tidspunkt som passer.

Distriktet ønsker helst at planmyndighet ringer direkte til distriktstyreets leder eller nestleder/ medlemmer i en tidlig fase når det blir oppstart på sentrale planprogramperioder og høringer.

Distriktet viser til temaheftet «Inngrep i reinbeiteland» og anmoder planmyndighet om å bruke det. Heftet finnes på

<http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/temahefte/26%20.pdf>

2 Beskrivelse av reinbeitedistriktet

Distriktsplanen er tilpasset de lokale forhold på Ringvassøy reinbeitedistrikt. - Ráneš orohat.

Ráneš orohat

Vi er et reinbeitedistrikt i Troms, som benytter våre tradisjonelle samiske områder og årstidsbeiter i 2 kommuner. Reinen følger et fast mønster i sin bruk av beitene, basert på tradisjonell bærekraftig utnyttelse av ressursene. Reindriften er selve bærebjelken i det samisk samfunn, utenfor de samiske kjerneområdene. Reindriften som næring er grunnlaget for et livskraftig samisk lokalsamfunn, hvor samisk språk og samiske tradisjoner holdes i hevd. Det betyr at vårt tradisjonelle liv i stor grad er avhengig av at reindriften vilkår er robust og langsiktig.

Ringvassøy reinbeitedistrikt/ Ráneš orohat er høyeste reintall 600.

Ofte opplever man at beslutningstakerne i kommunen ikke har mye kunnskap, forståelse og hvilke konsekvenser det vil skape for reindriften ved deres beslutning/ vedtak. I kraft av at vi er urfolk og reindrift som næring har vi rett til å bli konsultert i saker som angår oss, jf.pkt.1.1

Reindriftnæringen er mer en bare kjøttproduksjon. Innad i reinbeitedistrikt drives det i tillegg til selve reindriften, også næringsveier, som er utledet fra reindriften, eksempelvis videreforedling av kjøtt, andre bi produkter av rein, duodji/ samisk håndverk, design og kunst produksjon med utgangspunkt i reindriftstradisjoner.

Dette er materielle og immaterielle verdier, som kommunen bør se verdien av å ivareta, i sin samfunnsplanlegging. Og når kommuner gjør sin arealdisponering da må hensynet til reindrift veie tungt.

For å forstå distriktsplanen best mulig så er det laget en oversikt over nyttige begreper i reindriften. Oversikten finner du bakerst i dokumentet.

2.1 Administrative forhold og organisering

Distriktet fungerer etter de retningslinjer, lover og forskrifter som er gjeldende. Distriktsstyret representerer reindriftsinteressene i distriktet og hovedoppgaven er å ivareta reinbeiteressursene i distriktet i samsvar med lover og bruksregler. Distriktsstyret kan inngå forlik, saksøke og saksøkes på vegne av reindriftsutøverne i distriktets felles anliggender.

Distriktet har en distriktsstyre som er den samme som de tre siidaandelene/ næringsutøverne.

Distriktet avholder årlige årsmøter hvor det fremkommer siidaandelenes innhavr.

Distriktsstyret kan i noen saker gi styrets leder sammen med sekretær eller ett av styremedlemmene fullmakt til å opptre på styrets vegne.

2.1.1 Distriktets grenser

Etter reindriftslovens § 5 og § 6 skal det samiske reindriftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos Landbruksdepartementet (områdegrenser) og Reindriftsstyret (distriktsgrenser).

Offisielt navn og nr. på distriktet: Ringvassøy 12/ Ráneš.

Landbruksdepartementet reviderte i 1963 reinbeitedistriktenes grenser, beitetider og reintall i Troms lappefogddistrikt. Det ble fattet vedtak 1. juli 1963 at Ringvassøy skulle være helårs reinbeitedistrikt med høyeste reinantall på 600 dyr som omfatter hele Ringvassøy, både Karlsøy og Tromsø kommune.

For mer informasjon om distriktet kan ressursregnskapet for reindriftnæringa leses.

https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/filarkiv/arsrapporter/Ressursregnskap%20for%20reindriftsn%C3%A6ringen%202019-2020.pdf/_attachment/inline/254e8bc4-28cb-4d22-88db-d5c6b387b99e:acdba4e5af1d18b501924a90c5aadf4d459cb839/Ressursregnskap%20for%20reindriftsn%C3%A6ringen%202019-2020.pdf

2.1.2 Distriktets størrelse og beitetider

Reinbeitedistrikt Ringvassøy har et totalt areal på ca. 635 km². Distriktet er helårsdistrikt der distriktetbenytter alle områder til helårsbeite dvs. Rein beiter over hele distriktet/ øya, året rundt.

Distriktet har ingen fastsatte beitetider, men følger reinenes naturlige migrasjon mellom sesongbeitende. Distriktet benytter alle områdene på hele Ringvassøy til helårsbeite.

2.1.3 Fylke og kommuner som distriktet hører til

Ringvassøy/ Ráneš reinbeitedistrikt ligger på Ringvassøy og distriktet deles av Karlsøy og Tromsø kommune i Troms og Finnmark fylke. Distriktet er på en øy og gir en naturlig skille mot nabo-distriktene rundt.

Kommunene bør samarbeide interkommunalt for å ivareta reindriftenes interesser.

2.1.4 Kart over distriktet

Arealbrukskartet over distriktet ligger på NIBIO sine hjemmesider:

https://kilden.nibio.no/?topic=reindrift&X=7764421.85&Y=660086.77&zoom=4.751861837506843&lang=nb&bgLayer=graatone_cache

<http://www.skogoglandskap.no/kart/kilden>

Her kan man velge kartlag som er relevante for brukeren og som viser bruksdisponeringer. Arealkartene som ligger ute på nett er ikke juridisk bindende. For informasjon om den spesifikke bruken av et område er det best å ta kontakt med distriktets leder.

Ringvassøy reinbeitedistrikt skal revidere arealbrukskartet når Statsforvalteren har holdt et pilotprosjekt for hvordan revidere et arealbrukskart.

2.2.1 Merke- skille- og slakteanlegg

Distriktet har to stasjonære gjerdeanlegg, og en ny under oppføring. De er kombinerte gjerder, dvs. gjerdeanlegg som brukes ved merking og slakting av rein.

Gjerdeanlegg i distriktet:

Distriktet har stasjonære reindriftsanlegg på Grønnliskaret (Karlsøy kommune) og i Kårvik (Tromsø kommune). Gjerdeanlegget ved Skarsfjordhalvøya (Tromsø kommune) er godkjent og er under planlegging og oppføring.

Videre har distriktet provisorisk slakteanlegg og vei til reingjerdet ved Grønnliskaret og ved Yttre-Kårvik.

2.2.2 Sperregjerder

Disse er som oftest i bruk mellom juli- oktober. Distriktet har ingen sperregjerde, men har en naturlig sperre der havet rundt øya naturlig forhindrer at rein går over til nabo-distriktene.

2.2.3 Gjeterhytter

Pr. dags dato finnes det ingen gjeterhytte i distriktet.

2.2.4 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging

Det planlegges og er under oppføring å bygge ny merkegjerde vrd Skarsfjordhalvøya som ble godkjent av landbruks- og matdepartementet 30.april 2020.

Under det langsiktige planleggingen, er det plan å bygge gjeterhytter og godkjent slakteri og sette nytt merkegjerde i området Dåfjordhalvøya.

Det er under planlegging å sette opp gjeterhytte ved det nye gjerdeanlegget ved Skarsfjordhalvøya da dette vil bli et stort behov for å lette på arbeidet.

Planlegge nytt merkegjerd:

Formål: Bygge nytt godkjent merkegjerd

Plassering: Skarsfjordhalvøya

Finansiering: Søke tilskudd fra RUF

Egenandel: Egen arbeidskraft og distriktskassen.

Saksgang: Godkjent til oppføring av nytt gjerdeanlegg av landbruks- og mardepartementet

30.april 2020. Søke finansiering fra RUF.

Gjennomføring: Igangsetting av oppsetting av nytt merkegjerd når finansiering er i orden.

Planlegge nytt merkegjerd:

Formål: Bygge nytt godkjent merkegjerd

Plassering: Dåfjordhalvøya

Finansiering: Søke tilskudd fra RUF

Egenandel: Egen arbeidskraft og distriktskassen.

Saksgang: Under planlegging

Gjennomføring:

Planlegge gjeterhytte:

Formål: Bygge gjeterhytte

Plassering: Skarsfjordhalvøya, ved det nye reingjerdet

Finansiering: Søke tilskudd fra RUF

Egenandel: Egen arbeidskraft og distriktskassen.

Saksgang: Under planlegging

Gjennomføring:

Planlegge slakteanlegg:

Formål: Bygge godkjent slakteanlegg

Plassering: under planlegging

Finansiering: Søke tilskudd fra RUF

Egenandel: Egen arbeidskraft og distriktskassen.

Saksgang: Under planlegging

Gjennomføring:

2.3 Beite- og driftsforhold i distriktet

Retten til å utøve reindrift gir en beiteretten som omfatter rett til nødvendige årstidsbeiter, dvs. vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, kalvingsland og paringsområder, jmfør reindriftsloven § 20.

Det er vanskelig å skille mellom de ulike sesongbeitene, da dette bl.a er avhengig av vær og snøforhold.

Det er særlig viktig for en rasjonell drift at de sesongbeiter som er en minimumsfaktor i distriktet, flytt- og trekkleier samt oppsamlingssteder ikke blir ødelagt av inngrep og forstyrrelser

Det må tas forbehold om at beitebruk og driftsmønster for alle beiteområdene kan variere fra år til år som følge av klima og beitesituasjon.

Oppsamlingsområder:

Det er svært viktig for en velordnet reindrift, at man har gode oppsamlingsområder. Oppsamlingsområder for reindriften, er områder i distriktet av særegen karakter, hvor man i en kort periode, kan ha hele reinflokken gående på dette bestemte område, i forbindelse med de arbeidsoppgaver som skal gjennomføres. (flytting, slakting m m). Karakteren til disse områdene må både beite -og arealmessig være av en sånn art at reinen holder seg der. Området må være oversiktlig, det må finnes fysiske naturlige hindringer, som gjør at reinen oppholder seg i akkurat dette området. Det er særdeles viktig, at slike områder er uten stor menneskelig aktivitet, slik at reinflokken ikke skremmes bort fra området. Videre er det også nødvendig at det er gode beiter , i tillegg at området er av en slik art at reinen roer seg der. Det er nødvenig å ha flokken gående i flere dager i oppsamlingsområdet, til man har fått samlet hele reinflokken.

Årtidsbeiter:

Reindriften bruker forskjellige årtidsbeiter i løpet av et reindriftsår, som er inndelt i åtte årstider.

Hvert enkelt årstidsbeite har særegne kvaliteter som gjør det spesielt egnet til reinens bruk, den relevante årstiden. Beitekapasiteten, beitetider, topografi, vær og snøforhold bestemmer i stor grad driftsforløpet for reindriften i distriktet.

Reinen vandrer mellom årstidsbeitene. Områdene reinen beiter i er landskapsmessig svært mangfoldige, med landformer og vegetasjon som omfatter både havnære enger, skogsområder,

snaufjell, vidder og alpeligende fjellområder. Landskapet er unikt for hver reinflokk og avstand og tilgang til årstidsbeitene vil variere mye mellom ulike flokker.

Menneskeskapte barrierer for reinens frie ferdsel eller nedbygging av gode beiter kan gjøre reinens tilgang til de ulike beitene utfordrende. I distriktet har rein en variert vandringsmønster og kan ikke sammenlignes med innlands reindrift der rein vandrer mellom kystnære sommerbeiter og vinterbeiter på innlandet. I andre deler av landet kan vandringsmønsteret være omvendt, eller det kan følge høydegradienter.

Reinens årstidsbeiter følger de samiske årstidene. Årstidsbeitene defineres utifra en kombinasjon av tilgang på beiteressurser og reinens livssyklus. Ulike årstidsbeiter kan iblant være i de samme områdene.

Arealinngrepne som har skjedd de siste årene har hatt store innvirkninger på distriktets årtidsbeitene gjennom tidene og ytterligere inngrep og forstyrrelser vil fragmentere beitene mer som og vil gi store negative konsekvenser for reindriften.

Distriktet er et helårsbeitende øy. Rein bruker / beiter store deler av øya uavhengig av årstidsbeitene. Å presisere de ulike årstidsbeitene nøyaktig er vanskelig fordi mange faktorer som spiller inn, medfører at de ulike årstidsbeitene ikke samsvarer til enhver tid.

Øya Ringvassøy :

Ringvassøy er ei øy i Tromsø og Karlsøy kommune, Troms og Finnmark fylke, nord for Tromsø. Øya har et areal på 656 km² og har 1300 innbyggere (2020). Ringvassøy er Norges sjette største øy (hovedlandet) etter areal.

Tettstedet Hansnes som ligger ved Langsundet nordøst på øya, er administrasjonssenter i Karlsøy kommune.

Natur: Ringvassøya er berglendt, og høyest er fjellene i øst der Solltinden (nordsamisk Solltengáisi) når høyest med 1050 meter over havet. Fjellet har et par mindre breer på nordsiden. Midt på øya ligger Skogsfjordvatnet (20 moh.) som er det største vannet på ei øy i Norge.

Geologi: Berggrunnen på Ringvassøya tilhører Vest-Troms grunnfjellskompleks og er blant de eldste i Norge. Gneis og grønnstein av arkeisk alder er gjennomskåret av mafiske gangbergarter.

Sørlige del av øya består av tonalittiske til anorthosittiske og gabbroiske migmatittiske gneiser som er datert til 2841 millioner år. Nordlige del av øya består av ulike felsiske til mafiske metavulkanske tholeiittisk til kalsium-alkalisk grønnsteiner. Disse bergartene tilhører Ringvassøy grønnsteinsbelte og er datert til 2849–2831 millioner år.

Samferdsel: Ringvassøya har fergefri forbindelse via Kvalsundtunnelen i sør til Kvaløya (Fv.863) og videre over Tromsøya til fastlandet. Det er bilfergeforbindelser fra Hansnes til Vannøya, Karlsøya og Reinøya i nordøst og fra Mikkelvik til Rebbenesøya i nordvest.

Navn: Opprinnelig navn på øya er antagelig *Rind*, et navn som ble brukt frem til 1700-tallet. *Rind* betyr 'jord- eller bergrygg', og øyas navn dermed 'øya med berg- eller jordrygger'. Den offisielle samiske navnet på Ringvassøy er Ráneš som betyr grått, men reindriftssamene fra gammelt av brukte navnet Ratni.

Topografi

Fra vest og nord går det inn 8 større mindre fjorder, som alle har lune fjordbotner. Størs er Dåfjord. Fra Dåfjord er det fin skogli over Skogsfjoedvatn, som er ca. 10 km langt med fine skogsvokste strender. Fra vatn og ut i fjorden er det uvanlig fint og slett lende. Fint og trivelig lende er det også på det andre siden av Skogsfjordvatn.

Mest tettgrendt er det langs Langsundet, nordafør Kopparelv. Sørøver Kopparelv er det bratte lier, lite og skrinna jord. Sør delen av øya har bratte lier mot sjøen, men det er en del smale strandflater og lune vikar.

Høyfjellet mellom Simmavik og Hessfjorden er bratte og kupert, særlig i området . Bjørnskartind. Det er ugjest- midt impediment. Fjella går jamt opp til 900 moh. Bjørnskartind og Breifjellet er 945 moh. Utenom dette strøket er det for det meste pent lende, jamn stigning fra skogbandet, og det er relativt lite av større og sammenhengende snauberg, men det er en del steinete mark i høgfjellet, særlig på nordøya.

En kan regne med at ca. 35- 40% impediment, hele øya sett under ett.

Med fratrekk for impediment, innsjøer, urer, berg er det gjenværende nyttbar arealet 317, 4 km. Det er en del myrland på halvøyene mellom Langsundet og Grunnfjorden, ellers er det bare spredte og mindre myrer.

Utenom villfjellområdene har Ringvassøy fint lende for rein, og naturlig og gode grenser mellom sommerbeiteland og vinterland.

Halvøya mellom Langsundet og Grunnfjorden der er det skog over det hele med variert botnvegetasjon, og det slette og faste grasmyrer i mellom.

Grunnfjordhalvøya er et sentralt område i reindriftenes årssyklus i området. Halvøya brukes både som vinter-, seinvinter- og vårland. Da snøforholdene her er vesentlig lettere enn på sørdelen av Ringvassøya, brukes området derfor intensivt. I tillegg vil ikke beiten låse seg (ise ned) så lett pga. at det er et laverliggende område som ligger mot havet.

Reinen trekker derfor hit av seg selv for å søke beite når områdene mor sør «låser seg» på grunn av nedising.

De laverliggende områdene ned mot Dåfjorden og Grunnfjorden blir tidlig snøbare, og de brukes derfor som tidlig vårbeite og kalvingsland. Det er også flere trekkleier som reinen bruker for å bevege seg fra høyerliggende til laverliggende områder. grunnfjorden er også sommerland, men midt på sommeren trekker den opp i høyden og sørover mot de høyerliggende områdene på søndre del av Ringvassøy.

På høsten kan rein trekke seg tilbake til halvøya hvor det er gode beiter, for så å bygge seg opp etter insektsplagen om sommeren.

Det må tas forbehold om at beitebruk og driftsmønster for alle beiteområdene kan variere fra år til år som følge av klima, beitesituasjon, arealtap, ferdsel og andre forstyrrelser som har stor negativ innvirkning på distriktets årstidsbeitene.

2.3.1 Våren

Reindriftsåret starter 01.04. Om våren vandrer rein mot vårbeitene og kalvingslandet i distriktet og det er tid for simlene å føde sine kalver.

Vår (april- mai): I beitet om våren (samisk *gid̥da*) vandrer reinen fra vårvinterbeite til kalvelandet og simlene kalver. Dyrene kan ha tapt kroppsmasse i løpet av vårvinteren og er på sitt mest sårbare. Simlene trenger all sin energi til vandringen, føde kalv og produsere nok melk. Simle og kalv trenger også ro for å bli kjent med hverandre. Beitingen foregår i hovedsak på snøfrie rabber med lav og

vintergrønne beiteplanter, men etter hvert som områder blir snøfrie og spirer av unge beiteplanter kommer frem søker reinen til disse.

Vår- sommer (mai- juni): Beitet om vårsommeren (samisk *gidđageassi*) er i områdene omkring kalvingslandet, der nytsprunget løv på trær og nye spirer i bakkevegetasjonen representerer et livsviktig, næringsrikt beite for reinen.

Vår og tidlig sommer følger reinen snesmeltingen i hele barmarkssesongen. Det vil si at den beiter oppover i terrenget utover sommeren, der det finnes nylig fremsmeltet og spirende vegetasjon.

Distriktets vårbeiter

Vårbeiter i distriktet er over hele øya. Det er som regel lite snø og spirende vegetasjon i lavereliggende strøk. Steder der det tidlig tiner er svært attraktive strøk for rein. Fjellsidene ned mot havet er frodige tidlig i mai og etter som vegetasjonene spirer lenger opp, trives rein. Rein beiter oppover i terrenget etterhvert som snøen tiner og der det finnes nylig fremsmeltet og spirende vegetasjon. Vårbeite kan variere litt fra år til år, avhengig av klima- snøforhold.

2.3.2 Områder for kalving

De mest gunstige vårbeite og kalvingslandet er først og fremst på de ytre og lavereliggende deler av halvøyene. (pga tidlig snøsmelting) Da Ringvassøy er et helårsdistrikt så kan simlene kalve store deler av øya.

Storheihalvøya, mellom Grunnfjorden og Hessfjorden,

Blårygghalvøya, mellom Dåfjorden og Grunnfjorden.

Keipenhalvøya, mellom Dåfjorden og Skogsfjorden.

Skarsfjordhalvøya, mellom Kvalsundet og Skarsfjorden.

Gråtindhalvøya, Yttre- Kårvik.

Hvilke som brukes kan variere noe fra år til år.

Rein kalver i mai/ juni måned, først og fremst på de ytre deler av halvøyene og

kjerneområdet er de lavereliggende områder med innslag av skog, og hvor det blir tidlig bart om våren.

Det er helt avgjørende for god avkastning av driften, at det finnes gode og sikre kalvingsområder. Et godt kalvingsområde, skal være tidlig bart, ha slette områder hvor det ikke er store strie elver. Områder i skoggernsa, er godt egnet.

I denne perioden er simlene veldig sårbare for forstyrrelser og det er særdeles viktig at det ikke er hytter, trafikk av mennesker i området- skiløype preparering, hundeprøver, snøscooterkjøring, løshunder, friluftaktiviteter, rovdyr o.l, som kan medføre tap av kalv, ved at simle og kalv kommer bort fra hverandre, når de blir forstyrret av ferdsel.

I de siste årene med økt ferdsel i naturen (bla. topp turer som medfølger nedsliting av vegetasjon), hyttebygging og annet menneskelig aktivitet så har rein i enkelte år måttet ta mindre gode kalvingsområder som medfører økt kalvetap til bla. rovdyr.

På grunn av arealinngrep med medfølgende forstyrrelser har ikke distriktet tilgang til alternative kalvingsområder. Kalvingsområdene har derfor særverdi som beiteområde og bør behandles som spesialområde for reindrift.

Tilrettelagte turløyper medfører stor menneskelig aktivitet i kalvingsområdene, dette betyr at reinflokkene uroes unødig mye i en sårbar tid. Folk flest, som ferdes ute, har liten innsikt i hvordan man skal innrette seg i naturen i denne perioden. Det etterlyses en større vilje til å minske menneskelig aktivitet i kalvingsområdene.

Det utføres fra kommunalt hold, ikke noen opplysnings arbeid, om aktsomhet i denne tiden, da rein helst burde hatt ro fra menneskelig aktivitet.

(informasjonsskilt ved utfartsområdene til de tilrettelagte turområdene, som opplyser at dette er et reindriftsområde og man bør vise aktsomhet overfor rein og overholde båndtvang).

Kalvingsområder har derfor særdeles verdifull som beiteområde og bør behandles med særlig aktsomhet.

Oversikt over vårbeite, se arealkart:

2.3.3 Sommeren

Sommeren er vekstsesong og simlene bruker energi til oppfostring av kalvene.

Beitet om sommeren (samisk geassi) er sentralt for reinkalvens vekst og den voksne reinens restitusjon etter en lang vinter. Reinen beiter som enkeltdyr og i mindre flokkes og oppsøker vegetasjon med attraktive og næringsrike beiteplanter som friske urter, gress og starr, nyutsprungne skudd og blader av lyng og trær. Utover sommeren følger reinen snøsmeltingen mot høyreliggende områder der det stadig er tilgang på unge, næringsrike beiteplanter i randsonen av snøleiene. Snøleier er også attraktive for nedkjøling på varme dager da insektplagen kan bli stor.

Sommerbeiteområder

Distriktets sommerbeiter er frodige og anses som gode.

Sommerbeitene på Ringvassøy omfatter hele øya, vi nevner her noen av områder så som; områder fra Gamnesfjellene og sørover mot Skarsfjordbotn, gjennom dalene rundt de høyeste toppene, og videre nordover langs østsiden av Skogsfjordvatn og utover «Keipenhalvøya» er mye brukt. Gamnes og nordover er også gode sommer områder som blir mye brukt.

Mer informasjon om årstidsbeitene, se pkt. om årstidsbeitene på s. 22

Etter kalvingen er over, i midten av juni, og varmen kommer trekker rein inn på sommerbeitet. Hvorvidt dyrene da beiter i de laverliggende dalene eller høyere til fjells er helt avhengig av varmen.

Reinen vil etter hvert beite oppover i terrenget. Ved varme somre vil reinen trekke opp i luftingsområder i terrenget. Luftingsområder er viktige for å holde insektsplagen unna og for å virke avkjølende for reinen. Sommerbeiteområdet har ganske bratt terreng med flere smale dalfører, der reinen naturlig følger terrenget opp og ned disse trekkleiene for å veksle mellom beiteområder. Ved varme dager vil reinen ofte stå på sneflekke om dagen og beite nedover i terrenget om kvelden når det blir kjøligere. Sommerbeiteområdene består av godt høyfjellsbeite og frodige, laverliggende områder som gir variasjon av beiteplanter for å dekke reinens behov.

Distriktet har en del utfordringer med menneskelig utfart/ ferdsel og aktivitet på sommeren som medfører rein blir forstyrret.

2.3.4 Kalvemerking

Kalvemerking gjennomføres i slutten av juli- oktober måned, litt avhengig av klima (vær og vindforhold), i distriktets kalvemerkingssanlegg

På Grønnliskaret og Ytter- Kårvik.

Med all menneskelig aktivitet i nærheten av drivelei og oppsamlingsområdene, så har samling og driving av rein til reingjerdet blitt svært utfordrende og har ført til merarbeid.

Se arealkart:

https://kilden.nibio.no/?topic=reindrif&lang=nb&X=7758725.16&Y=660038.77&zoom=5.00090897641986&bgLayer=graatone_cache&catalogNodes=170,169&layers=reindrif_trekklei,reindrif_drivingslei,reindrif_oppsamlingsomraade,reindrif_anlegg&layers_opacity=0.75,0.75,0.75,0.75

2.3.5 Høsten

Om høsten er det merking, slaktesesong og brunsttid for reinen.

Tidlig høst (august- september).

Beitet om høstsommeren (samisk čakčageassi) er etter høysommeren og der reinen oftest når sitt årlige vektpotensielle. Soppforekomster om høstsommeren kan utgjøre et godt nærings supplement til de øvrige beiteplantene. Insekstplagen er mindre og reinen har ro til å beite.

Sen- høst (oktober- november).

I beitet om høsten (samisk čakča) vandrer fra høstsommerbeitet til høstbeiter og brunsten foregår. Brunstoksene bryr seg mindre om å beite og taper betydelig med kroppsvekt. Simlene kan også tape vekt. Årskalvene kan imidlertid fortsatt vokse om høstenbeitet er godt. I høstbeitet oppsøker reinen skog- og myrvegetasjon der den i tillegg til sopp finner næring i vintergrønt gress og halvgress, og i vintergrønne lyngplanter.

Høst- vinter (november- desember).

Beitet i høstvinteren (samisk čakčadálvi) er snødekt men har like fullt tilsvarende beiteressurser som høstbeitet. Reinsdyrene må grave seg fram til beiteplantene, hvis snøforholdene er gode vil rein finne nok næring til å vedlikeholde kroppsvekten. På slutten av høstvinteren vandrer reinen til sitt vinterbeite.

Høstbeite i distriktet

Høst- og høstvinterbeitene omfatter hele øya/ distriktet, men nevner noen av områdene her; «Storhei-« Blårygghalvøya», deler av området mellom Skogsfjordvatn og utover Dåfjorden- «Keipenhalvøya» og utover «Skarsfjordhalvøya», mellom Skogsfjordvatn og Skarsfjorden. I denne perioden kan også rein beite i liene og dalene ovenfor Kvalsundet, sør for Kårvikdalene.

Rein har flere trekkveier som de benytter seg av når de vendrer mellom de ulike beiteområdene på hele øya. Når det blir kaldere om høsten i slutten av august, kombinert med soppmodning, vil reinflokkene spre seg mer i området. Flokken blir samlet i gjerdet ved Grønnliskaret og Ytter- Kårvik i september for å merke gjenværende kalver og slakte bukker før de går i brunst.

2.3.6 Parringsområder

Brunstperioden varer fra slutten av september og til slutten av oktober. Brunstområdene er over hele øya over skoggrensen, og kan variere fra år til år, også områder som ikke er nevnt ved navn her.

Noen brunstområder er:

- Gråtindhalvøya
- Fra Per Nils jord ved Skogsfjordvatn til Nordkjosen, halvøya mot vest.
- Kårvikdalen- Ressmålsfjellet
- Ráhppát
- Grense Hessfjord til Skogsfjordvatn
- Blåryggen- Hårskolten
- Grense Dåfjord til Skogsfjordvatn, Slettfjellet mot Mikkelvik.
-

Flokkene deles i mindre flokker og bukkene danner harem. Det er viktig at flokkene får nødvendig ro og ikke blir forstyrret under brunsten.

2.3.7 Vinter

Vinter (Desember- februar).

Beitet om vinteren (*samisk dálvi*) er sentralt for reinens evne til å vedlikeholde kroppsvekten, særlig for simlene som skal føde levedyktige kalver om våren. Reinen trenger ro for å grave seg fram til beiteplantene. Myr- og skogsområder gir gode vinterbeiter, men vind og temperatur kan gi snøforhold som gjør tilgangen til beiteplantene vanskelig. Avblåse rabber og heier er da viktige beiteressurser. Her finner reinen lav som er en viktig energikilde. En sammensatt vinterdiett med

både ulike beiteplanter og lav vil være ideelt for å opprettholde kroppsvekten. Blir dietten bestående bare av lav vil dyrene raskt tape muskelmasse siden laven i hovedsak består av karbohydrater.

Sen- vinter (februar- mars).

Beitet på vårvinteren (samisk *giđđadálvi*) har lignende beiteressurser som vinterbeitet. I denne perioden kan reinen tape vekt om snøforholdene gjør beiteplantene utilgjengelige. Danner det seg is i snølaget eller mot bakken kan beitet bli helt «låst». Under slike forhold er lav på trestammer i skogsområder en viktig kilde til energi og til opprettholdelse av reinens mikrobielle fordøyelse.

Gjennom vinteren vil rein spre seg vidt fordi beiteforholdene ofte kan være vanskelige. De sikreste vinterbeitene er ytterst på halvøyene, og til dels nede i fjordbotn. Vindretning, temperatur og nedbør er helt avgjørende hvor rein finner de beste beitene til enhver tid. Man må derfor bruke i praksis store deler av Ringvassøy til vinterbeite. Det er naturlig for rein å trekke seg ned til de lavereliggende områdene når beiteforholdene blir vanskelige opp på fjellet. Rein har også flere trekkveier som de benytter seg av når de vandrer mellom de ulike beiteområdene på hele øya.

Vinteren er den tøffeste tida for reinen, der rein går på sparebluss. Under vanskelige vinterforhold kan det være behov for tilleggsforing. Distriktets minimumsbeiter er vinterbeiter. Distriktet er svært sårbar for arealinngrep, forstyrrelser og aktivitet på vinterbeiteområder (vinterbeiteområder er store deler av Ringvassøya) og enhver flukt tærer på reins oppsparte ernæringsbudsjett. Dette gjør at distriktet har utfordringer med bla. hundepøver, løshunder, scooterkjøring og andre menneskelige aktiviteter som gjør at rein ikke får beitero når behovet er som størst.

Distriktets vinterbeiteområder

Pga. den naturlige beite tilgangen er rein spredd utover hele øya om vinteren. Beitene er variable, og endringer i klima har medført at vinterbeitene kan låse seg, og da blir det nødvendig med tilleggsforing. Dette kan også være en stor utfordring under tilleggsforing da rein spres seg over hele øya/ distriktet i mindre flokker.

2.3.8 Flytt- og trekkleier i distriktet

Flytt- og trekkleiene utgjør pulsårene i distriktet og er avgjørende for migrasjonen mellom forskjellige beiteområder. Flyttevegen gjør det mulig for reindriften, å forflytte seg mellom de forskjellige

årstidsbeite, man er helt avhengig av å ha tilgang til. Alle flyttleiene og trekkleiene er markert i reindrifskartet.

Flyttleier er gitt et særskilt vern i reindrifslovens § 22 hvor det står at:

§ 22. Flyttleier

Reindrifsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.

Reindrifens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter avgjørelse ved jordskifteretten. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønn.

Reinens vandring etter trekkleier er svært sårbare for ytre påvirkninger. Det er viktig at disse trekkleiene ikke blir blokkert. Utbyggingstiltak plassert på og ved trekkleier kan skape barriereeffekt og fragmentere reinbeitelandet slik at utbygde og uforstyrrende områder ikke kan benyttes. Ulike arealinngrep i distriktet har vanskeliggjort og skapt utfordringer for vandringen mellom sesongbeitene. Flaskehals for rein som skal forflytte seg i og mellom beiteområder. Dalførerene er ofte eneste passasje mellom beiteområdene. En forhindring på et slikt område vil påvirke reinens trekkmuligheter.

Distriktet opplever at det blir færre og færre alternative flytt- og trekkleier som følge av arealinngrep og dette får store negative konsekvenser for reindriften. Flytt- og trekkleier må derfor reguleres gjennom plan- og bygningsloven som spesialområder for reindriften.

Øvrige flytte og trekkleier begrenses også årlig, med hytte og boligbygging, noe som vanskeliggjør ferdelsen mellom de forskjellige beiteområdene. For distriktet er det helt nødvendig at de resterende traseene som finnes til flytting/ vandring, ikke ytterligere innskrenkes, slik at områdene i distriktet også kan brukes i fremtiden.

Selv om flyttveger og trekkleier har forskjellige benevnelser, betyr ikke det at de ikke er like viktige. Flytte vegger benyttes når man flytter rein fra et årstidsbeite til et annet, disse flyttvegene benyttes hvert år, og flytting skjer ofte etter samme rute, men avhenger av både vær og føreforhold, menneskelig aktivitet og fysisk avstegning. Trekkleiene er de rutene hvor reinen selv trekker, både innenfor ett årstidsbeite, og mellom årstidsbeitene.

Flere store inngrep og utbygginger har sperret de naturlige flyttevegene. De ulike årstidsbeitene flytte og trekkleier er helt nødvendig for å kunne flytte mellom forskjellige årstidsbeiter/områder i distriktet.

Ulike arealinngrep i distriktet, særlig spredt hyttebygging, vassdragreguleringer og turistanlegg har vanskeliggjort og skap utfordringer for flyttingen mellom sesongbeitene.

Distriktet nevner her noen arealinngrep som har skapt utfordringer for distriktet:

Spredt hyttebygging, turistbygging ved Grønnliskaret/ Skaret fjellpark mellom to oppsamlingsområder for rein, Grønnliskaret og Grønnefjellet. Dette vanskeliggjør driving av rein fra det ene oppsamlingsområdet til det andre. I nærheten av oppsamlingsområdet ligger det også drivelei. Reguleringen av Simavikvassdraget har ødelagt en tradisjonell flyttelei. Ytterligere inngrep i området vil gi katastrofale følger for distriktet og derfor er distriktet sårbar for ytterligere arealinngrep.

Detaljert beskrivelse av arealinngrep i distriktet kommer i pkt. 4 Inngrep og forstyrrelser i distriktet.

Reinens vandring etter trekkleier er svært sårbare for ytre påvirkninger. Det er viktig at disse trekkleiene ikke blir blokkert. Utbyggingstiltak plassert på og ved trekkleier kan skape barriereeffekt og fragmentere reinbeitelandet slik at ubebygde og uforstyrrede områder ikke kan benyttes.

Særlig vil trange dalfører fungere som flaskehals for rein som skal opp og ned til beiteområder. Disse dalførene er ofte eneste passasje mellom beiteområdene og en forhindring på et slikt område vil påvirke reinens trekkmuligheter.

Distriktet opplever at det blir færre og færre alternative flytt- og trekkleier som følge av arealinngrep, og dette får store negative konsekvenser for reindriften. Flytt- og trekkleier må derfor reguleres gjennom plan- og bygningsloven som spesialområder for reindrift.

2.4 Klimaendringers påvirkning av beite og driftsforhold

Vinter er minimumsfaktor for distriktet. Mer nedbør vinterstid, der det varierer mellom snø og regn som fører til isbelagte og låste beiter.

Klimaendringer fører også at rein endrer den naturlige adferdsmønsteret som vanskeliggjør samling av reinflokken på høsten. Dette har medført at samling av flokken til gjerdet må begynne tidligere eller utsettes til etter brunst.

2.5 Slakting og kjøttproduksjon

Hovedslaktinga skjer i september i gjerdeanleggene ved Grønnliskaret og i Ytter- Kårvik.

De respektive reineierne slakter og selger sin egen rein. Distriktet har ikke godkjent slakteri og når det blir slaktet mange nok rein, sendes livdyr til slakteri.

Slaktevekt, rovdyr tap og annet tap henvises til ressursregnskapet på

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/statistikk-og-utviklingstrekk/reindrift>

Gjennomsnittelige slaktevekter fra 2014/ 2015:

okse	1- 2 år	(kg)	33, 3
simler	over 2 år	(kg)	43, 1 (år 2009- 2010)
kalver		(kg)	23, 5

Fordelig av tapsårsak i driftsåret 2019/ 2020:

Fredet rovvilt:

Kalver	85%
Voksne dyr	37%

Annet tap av kalver:

Annen kjent	15%
Annen ukjent	56%

Tap av voksne dyr:

Annen kjent	56%
Annen ukjent	7%

Slakte uttak 2019/ 2020:

Antall dyr 25

2.6 Øvre reintall og produksjon

Distriktets øvre reintall er fastsatt til 600 rein i vårflokk av Reindrifststyret i sak 01.07.1963.

Tabellen under viser reintall og slakt for de siste ni årene.

År	11/ 12	12/ 13	13/ 14	14/ 15	15/ 16	16/ 17	17/ 18	18/ 19	19/ 20
Ant.	440	478	477	547	570	566	537	512	489
Slakt	48	58	60	60	39	43	50	46	25

Reintallsutvikling er ikke stabile og tapsprosenten høy grunnet økt tap til rovvilt og høy rovviltstamme og ustabile vintre som har medført til låste beiter.

Forventet reintall utvikling for distriktet er å opprettholde reintallet opp mot det fastsatte reintallet i henhold til tilgjengelige beiter og beiteforhold.

Distriktet jobber for at det skal være balanse i forhold til beitegrunnlag, og at det skal være nok beite og beiteområde for rein. Distriktet jobber for å bevare og verne gode beiteområder ved å hindre arealinngerp som medfører at rein blir uroet og forstyrret og må benytte dårlige beiteområder.

Slaktevekt, rovdyrtpap, annet tap og flokksammensetningen for distriktet de siste årene henvises til ressursregnskapet på:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/filarkiv/arsrapporter/Ressursregnskap%20for%20reindriftsn%C3%A6ringen%202019-2020.pdf/> /attachment/inline/254e8bc4-28cb-4d22-88db-d5c6b387b99e:acdba4e5af1d18b501924a90c5aadf4d459cb839/Ressursregnskap%20for%20reindriftsn%C3%A6ringen%202019-2020.pdf

2.7 Sysselsetting og verdiskapning i distriktet.

I tillegg til reindrift, så planlegges det innad i distriktet med tilleggsnæringer som er utledet fra selve reindriften eksempelvis reiselivsvirksomhet der samisk reindrift og kultur er i fokus samt salg av bla, suovinirsutsalg, duodjiproduksjon/ Samisk håndverk, kunst og design.

Distriktet ønsker at kun medlemmer av distriktet skal kunne drive med reinsdyrbasert reiseliv/ turisme og suovinir- og duodji/ samisk håndverkutsalg.

I forhold til bevaring av samisk språk- og kultur, er reindriften selve bærebjelken. Uten reindriften tilstedeværelse hadde vilkårene for språk- og kultur- bevaring ikke vært til stede, da majoritets samfunnet vi lever i er norsk.

I tillegg til at reindriften etter vårt syn, i seg selv har en egenverdi, bidrar den stort i sitt lokalsamfunn både kulturelt, språklig og næringsrettet. Dette er materielle og imaterielle verdier, som kommunen bør se verdien av å ivareta, i sin samfunnsplanlegging. Dette betyr at når kommuner gjør sin arealdisponering, må hensynet til reindrift veie tungt, med tanke på alt det positive reindriften bidrar med i lokalsamfunnet, i tillegg kommer det faktum at dette er en urfolksnæring.

På Ringvassøy er det 3 enkeltmannsforetak innenfor distriktets virksomhet med utgangspunkt i reindriften. Siidainnehavere mottar også statstilskudd. I tillegg til dette er selve reinbeitedistriktet en økonomisk enhet med eget styre, virksomhetsplan, budsjett og årsregnskap.

På bakgrunn av dette avsnittet kan vi summere opp disse beregningene og anslagene i tabellen

Tabell Reindriften kjøp i Troms.			
Del av reindriften	Hvilke kostnader	Mill.kroner	Kilde/ grunnlag
Troms reinbeiteområde	Reindriftenskostnader	10	Totalregnskap + anslag
	Tilleggsnæring	3- 5	Intervju + spekulasjoner
	Privat forbruk	18	varehandelsstatistikk
Samebyer	Privat forbruk	10	Totalregnskap + anslag
Nord- Troms	Reindriftenskostnader	10	Totalregnskap + anslag
	Privat forbruk	10	Varehandelsstatistikk + anslag
Troms fylke	Sum	52- 54	

Det er viktig å huske at denne tabellen inneholder både offisiell statistikk, velfunderte vurderinger, mer løselige anslag og mer spekulative elementer. Poenget med å sette disse sammen er å få aktørene både i reindriften og arbeidet med regional plan til å tenke videre omkring dette.

2.8 Jakt, fangst og fiske i distriktet

Distriktets reineiere har ut ifra gammel tradisjon alltid høstet av naturen. Reindriftingslovens § 26 gir rett til å drive jakt, fangst og fiske. For jakt, fangst og fiske som drives etter bestemmelsene til denne paragrafen, skal det ikke betales leie eller kortavgift.

2.9 Motorisert ferdsel

Reindriftingsnærings tillatelse til bruk av motorisert kjøretøy i utmark er hjemlet i unntaksbestemmelsene i motorferdselloven og i reindriftingslovens § 23.

Distriktet er avhengig av motoriserte hjelpemidler i forbindelse med forflytning, gjeting, tilsyn, flytting, samling og matauke, samt i forbindelse med transport av utstyr.

I forbindelse med utøvelse av gjeting er det umulig å lage oversikt over traseer på forhånd da dette vil bli så upresist og vil variere fra år til år. Det anmodes om å se til beitebruken.

2- 4 hjulssykler og snøscootere brukes til nødvendig frakt av gjerdematriell og utstyr på barmark/snødekt område også i forbindelse med merking, slakting, gjeting, tilsyn og samling.

Drone blir brukt under samling og for å hente ned flokken under bratte partier og jaging inn mot hovedgjerdet fra beitehagen.

Helikopter blir brukt under samling og jaging mot reingejrdet.

I distriktet er det pr i dag atv`er og snøscootere. Disse benyttes i forbindelse med reindriftingsarbeid.

For ekstrahjelp som ikke er distriktets reineiere skal distriktsstyre ha utstedt kjøretillatelse.

I distriktet er pr. dags dato ingen godkjente scooterløyper, men det gis enkeltmanns dispensasjoner. En meget stor ulempe er scooterløyper, trafikken fører til at rein forstyrres og trekker fra gode beiter og beiteområder til dårlige beiter. Drektige simler som vandrer til kalvingsområdene forstyrres og skremmes slik at de må kalve på uønskede områder som ikke gir ly og skjerming til kalvene mot bla. ørneangrep. Scooterløyper er med å trakke snøen slik at tilgjengeligheten for beiter for rein forverres,

spesielt i dårlige vintre der beitene låser seg (pga. nedising). Scooterløypene gjør også at rein følger sporene bort fra beiteområdene.

Distriktet vil ha innsigelser mot evt. Snøscooterløyper, da vinterbeite er minimumsfaktor og rein er på hele øya året rundt- helårsdistrikt.

3 Rovvilt i distriktet

Rovdyrproblematikk og arealinngrep må ses på i sammenheng, da disse to faktorene i stor grad bidrar til å innskrenke reindriftnas driftsbetingelser.

Økningen av rovviltbestandene i Norge hatt stor negativ innvirkning på reindriftna. Stortinget har fastslått at det skal være et mål å sikre overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur, men samtidig er det også vedtatt at det skal sikres beitebruk i de deler av landet der det er rovvilt. Dette skaper selvfølgelig konflikter mellom rovvilt og reindrift da rovviltet jager, dreper og spiser rein.

De siste årene har tapene til rovvilt, her ørn i distriktet ligget på et uakseptabelt høyt nivå.

Myndighetene kan ikke skyve ansvaret over på distriktet og bare foreslå rovviltdependende tiltak som som feks. å flytte rein, i denne sammenheng vil ikke det fungere pga helårsdistriktet er på en øy, og flykte og gjemme seg fra ørn er vanskelig.

Tilskudd for ekstra gjeting og foring vil også være vanskelig når rein er spredt over distriktet.

Beitegrunnet tilsier å samle flokken på et sted vil føre til nedbeiting og belastning på naturen/ beite. Foring av hele flokken vil heller ikke være økologisk reindrift på sikt.

Det er en stor utfordring for reindriftnæringa og ansvarlige myndigheter må finne løsninger som reduserer tapene, og som sikrer opprettholdelse av den tradisjonelle reindriftna. Dette gjøres kun ved en reduksjon av rovdyr,- her ørn.

Rovvilt som konge- og havørn tar en stor del av reinen som blir borte i løpet av et driftsår, og særlig under kalvingsperioden.

Det er svært vanskelig å dokumentere rovdryrtap, omtrent umulig, da et kadaver kan være oppspist av kråke og ravn i løpet av noen timer, eller de kan være bortgjemte og vanskelige å finne.

I tillegg til direkte tap av rein til rovvilt så forstyrrer rovvilt reinen slik at reinen er urolig på beite, reinen vandrer mye og unnviker store deler av distriktet, særlig frodige dalområder som fungerer som habitat for rovviltet. Dette skaper merarbeid for reineieren og produksjonstap. I tillegg kan det være psykisk belastende å se rein bli skadet og drept av rovvilt. De siste årene har det vært knyttet størst utfordringer til tap av rein til ørn.

Kongeørn og havørn er ikke omfattet av forvaltningsområdene. Så langt har dette forvaltningsregimet ikke medført noen store endringer i rovviltsituasjonen. Fortsatt har distriktet betydelige rovviltskader.

Informasjon om rovviltskader, om jakt og fellingstillatelser m.m. finnes til enhver tid oppdatert på

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/vilt/rovvilt/>

Driftsåret 1.april 2019- 1.april 2020:

Distriktet har store kalvetap. Kalveprosenten (fødte kalver), er på 58%. Merket kalv oppgis å være 37%. Dette vil si at kalvetap mellom fødsel (i mai) og merking (i Juli) er på 21%.

Tap av voksne dyr oppgis å være 21%. Total prosentvis tap i distriktet er 34%, og er urovekkende høyt. Distriktet fikk erstattet 54, 8% av de omsøkte rovdyr tapene som ble meldt inn i 2019/2020

Nedenfor er satt opp en oversikt over rovviltsituasjonen på den arten i distriktet.

Ørn

Både havørn og kongeørn finnes i hele distriktet. Det finnes både stasjonære, hekkende par, ungfugler og andre streiførner. Årlig dokumenteres rein drept av ørn, og særlig under kalvingsperioden er kongeørna en formidabel skadegjører.

Ørna dreper mange kalver i løpet av kalvingsperioden, og dette er et stort problem for distriktet.

Uten omfattende gjeting og ekstra overvåking denne perioden, ville tapene blitt enda større.

Myndighetene må ta dette problemet på høyst alvor og finne tiltak som begrenser skadene.

Det er nærliggende å anta at en stor del av det tidlige kalve tapet skyldes kongeørn. Tross dette, blir det bare en liten prosent del erstattet som drept av kongeørn.

På en øydistrikt er det meget vanskelig å dokumentere kalvetapet til ørn fordi ørna tar med seg kadaveret til reiret og høyere liggende områder hvor det er vanskelig å komme til. De fleste gangene er kalven helt/ delvis oppspist som man ikke får godkjent og dokumentert som rovdyr tap. Selv om det er tydelige spor etter ørneangrep og observasjoner.

Tiltak foreslått av distriktet

«Situasjons- og verdikjede analyse for reindriften i Troms, 2016», følgende i forhold til rovdyrtrykk.

Rapporten peker på at reindriften har betydlige utviklingsmuligheter, men at dette er avhengig av visse forutsetninger. To fundamentale forhold er at arealforvaltningen i fylket må spille på lag med næringa og at Norge trenger en ny rovdyrpolitikk at det ikke er rovdyra som er truet, men beitenæringen, og at dette er et viktig vilkår for en bærekraftig reindrift.

Skadefelling på ørn må vurderes, særlig i kalvingsland.

Tiltak som vil fungere er å påvirke myndighetene til å gi fellingstillatelse på ørn. Og få SNO til å dokumentere at både kongeørn og havørna dreper rein.

Forvaltningsgrensene må revideres etter rovdyras naturlige habitat og forvaltningen må i større grad gi skadefelling på alle områder der rovvilt blir en trussel.

Jakt etter rovvilt er tidkrevende og setter store krav til jegerne. Det bør gjennom politiske og forvaltningsmessige kanaler utvikles raske og gode rutiner for jakt og skadefelling med gode

økonomiske virkemidler, og saksbehandlingen må være enkel og effektiv. Fra grunneierhold bør det tilrettelegges for en rasjonell og effektiv jakt slik at eiendomsgrensene ikke setter barrierer for jakta.

Informasjon om rovviltskader, om jakt og fellingstillatelser m.m. finnes til enhver tid oppdatert på www.rovviltportalen.no

Tiltak som hjelper tildels mot rovdyr:

For å minske rovdyrtapene har distriktet de seneste årene drevet sporadisk tilleggsforing av rein.

- Foring virker i seg selv til at dyrene er i bedre hold og med det mindre tapsutsatt
- Foring virker tapsforebyggende først og fremst gjennom de klare driftsmessige fordelene det medfører.
  - Tilvenningsforing med påfølgende tilleggsforing gjør det lettere å holde rein samlet, og man kan bedre verne dyrene mot tap.
  - Med tilleggsforing har en bedre muligheter til å styre beitebruken og holde reinen i området hvor den er mindre utsatt for tap.
  - Erfaringsmessig vet en at når rein er i dårlig hold og spredt utover et større område, blir rovdyrtapene større.
- Ulempen med tilleggsforing er at dette arbeidet er meget tidkrevende og medfører at opptil flere gjeter daglig blir bundet til dette arbeidet og ikke får mulighet å gjete der det ikke tilleggsfores.

Ulempen vil også med sikt være at faren vil øke for sykdommer og parasitter ved å ha flokken inngjert i en lengre periode.

For å tilleggsfore hele flokken vinterstid i distriktet må flokken samles i gjerdet på sen høsten, før snøen kommer. Dette pga. det vil i distriktet være svært vanskelig å samle rein på vinterstid med forskjellige topografier og beiteforhold osv. Der det flere steder vil være vanskelig og umulig å komme med motorisert ferdsel. Å ha rein inngjert før snøen/ vinteren setter inn, vil gi negative konsekvenser pga. rein må være inngjert lengre enn nødvendig og kostnadene vil være høyere. Dette er ikke økologisk og økonomisk drivverdige.

4. Inngrep og forstyrrelser i distriktet

Kartfestede inngrepsdata som vedrører energiproduksjon kan fås hos NVE.

Arealinngrep i reinbeiteområdene og rovdyrforekomster må ses på under ett.

Ulike inngrep i distriktet (bit for bit) de siste 20- 30 årene har ført til en vesetlig forringelse av flytte-trekkveiene i distriktet. Dette gjelder i hovedsak hyttebygging, vassdragsregulering, kraftverk, turistanlegg og tilhørende veiutbygging.

I 132 kV kraftlinja mellom Hessfjord og Fakken i Karlsøy kommune har distriktet fått økonomisk kompensasjon for.

Innledningsvis under dette punktet er det svært viktig å vise til forskningsprosjekt. «Reindrifas hverdag», sine funn i forhold til inngrep i reinbeitearealene.

Tilgang til arealer, bærekraftig bruk av beitegrunnet, god produksjon og riktig næringstilpasning er avgjørende for å nå målet om en bærekraftig reindrift. En slik tilpasning og tilrettelegging gir grunnlag for gode næringsinntekter og utviklingsmuligheter for reindrifsbefolkningen».

«Alle inngrep tvinger frem endringer som reieneieren skal integrere i de komplekse samspillet mellom rein- landskapet- reieneier. Slike tilpasningsprosesser krever ekstra innsats og er forbundet med risiko, når det gjelder utfallet... omfanget av typer inngrep er en grovindikator på de krav og belastningskonsekvenser som tærer på den menneskelige ressursen i reindriften. Tålegrensen for belastninger er avhengig av det totale antallet inngrep, varighet og hvor alvorlige konsekvensene av det enkelte inngrep er... videre kan samme type inngrep få ulike konsekvenser, alt etter hvilken del av reienenes årssykluser som rammes av inngrepet.

... reindriften her gjennomårene vist et betydelig evne til å tilpasse seg større og kritiske forløp og her evnen til å bygge seg opp etter perioder med alvorlige svekkelse av driften.

Slike prosesser har ikke forløpt kostnadsfritt, og for en del reieneiere/ familier har kostnadene blitt for store, materielt, økonomisk og / eller menneskelig. Kompleksiteten i samspillet rein- landskap- reieneier, har sammen med uforutsigbare naturgitte endringer gjør reindriften sårbar for eksterne inngrep, spesielt opphoping av inngrep som i tillegg stiller sprikende eller motstridende krav. For å få kunne vurdere stressbelastning og merarbeid knyttet til det enkelte inngrep, må det samlede omfang av krav og tilpasninger ses under ett. «(Reindriften hverdag, 2016).

Tilgangen på arealer er i stortingsmelding nr. 9 fastslått som en viktig premis for grunnlaget for en bærekraftig reindrift. Man ser hvordan reinbeitene fragmenteres mer og mer.

I fremkommer videre i Stortings melding nr. 9 fremkommer følgende:

«For å få en tilfredsstillende arealforvaltning innenfor hele distriktets areal, er man derfor avhengig av helhetstenking og et samarbeid mellom kommuner, og mellom kommunal og regional forvaltning. Departementet vil fremheve at både interkommunale planer og regionale planer er egnede verktøy for å sikre større grad av forutsigbarhet og helhetsplanlegging for reindriften arealer. «

For å få komme unna den fragmenteringen av reinens beiteareal, som foregår i distriktet nå, er det helt nødvendig med helhetstenking og interkommunalt samarbeid.

Kommunene må ta et større ansvar for å ivareta også reindriften sine interesser i sin kommunale samfunnsplanlegging. I tillegg må kommunene i sine rutiner innarbeide og synliggjøre, at de faktisk anvender informasjonen denne distriktplanen gir.

Det er helt nødvendig å sikre arealene for å opprettholde en bærekraftig reindrift og kultur på Ringvassøy distrikt/ Ráneš orohat. Det er grundig dokumentert at ulike former for inngrep påfører reindriften store direkte og indirekte tap av beiteland. Direkte tap av beiteland medfører også indirekte tap, da tamrein unnviker forstyrrelser.

Arealvern er den mest arbeidskrevende del av distriktets administrative virksomhet. Distriktet opplever det som frustrerende at kommunene behandler de fleste arealsakene én for én, uten å ta hensyn til de samlede konsekvensene for reindriften og uten å ha en helhetlig plan for reindriften. En annen utfordring er kommunenes utstrakte bruk av dispensasjoner fra vedtatte planer og lovverk, særlig når det gjelder bygging av hytter og motorferdsel i utmark.

Det er videre verd å merke seg, at det i "Situasjons -og verdikjede analyse for Troms", slås det fast at reindriften har utviklingsmuligheter:

"er avhengig av visse forutsetninger. To fundamentale forhold er at arealforvaltninga i fylket må spille på lag med næringa og at Norge trenger en ny rovdyrpolitikk, som erkjenner at det ikke er rovdyra som er truet, men beitenæringene, og at dette er et vilkår for en bærekraftig reindrift"

I sin arealdisponering må kommunen ta mere hensyn til reindriften sine behov, da dette i neste omgang vil bidra til økt verdiskapning i reindriften, dette er en verdiskapning som er basert på fornybare ressurser, og som har et stort potensial bare det legges til rette for dette.

Distriktet er er hardt rammet av arealinngrep. De største inngrepene er hyttebygging, Skare fjellpark, Simavik og Skarsfjord vannkraft.

Distriktet er svært hardt presset fra før av å verne arealområdene for rein, og nå planlegges det ytterligere skytefelt i Simavik og Hav og fjell sine planer om FT3, alpinanlegg.

Se mer i pkt 5.0 skytefelt og 5.1 FT3, alpinanlegg

Alt dette vil føre til store negative konsekvenser for reindriften, områdene blir sperret. Dette gjør at rein ikke kan bruke området og de nærliggende beitearealer på begge sidene av det utbygde området/ ene. Planforslaget vil sperre trekk- og flyttlei, beslaglegge beitearealer, stenge arealet fra sjø til høyfjellet, rein trenger sammenhengende arealer og områder.

Dette vil også føre til at rein blir sperret inne i et område, der trekkveiene blir sperret (rein kan ikke vandre til annet årstidsbeite område som i verste fall kan føre til tap). Beiteområdene blir fragmentert og er meget uheldig for en helårsdreven reinbeitedistrikt på en øy. Arealinngrep gjelder ikke bare der det utbygges men områdene rundt og under anleggstiden vil det medføre et inndirekte tap/forstyrrelser av beitearealer.

I tillegg kan en nevne andre arealinngrep som tar beiteland og medfører tap og ulemper for reindriften:

Ekspandering/ økning i hyttebygging de siste årene, både av enekeltstående hytter og hytteområder. Alle hytter med uthus, veier som tar store arealer m.m, har samlet påført store tap av areal for distriktet for hyttene utlegges som oftest i de beste beiteområder

I tillegg kommer Kommunale og statlige arealbehov, - jordbruk, - plantefelt, utfart/ ferdsel/ trafikk i beiteland, ofte med hunder, ferdsel med motorkjøretøyer både sommer og vinter (vinter; snøscooter/ beltedreven atv) som er uten styring/ ute av kontroll og store rovdyrtap.

Alt dette forårsaker enorme forstyrrelser for reindriften, som også vanligvis fører til at store områder ikke kan brukes pga. uro, som følge av de oppførte hyttene.

Allerede i dag har disse inngrepene ført til store tap av vinterbeiteareal for reinen, som fra før av er minimumsfaktor for distriktet.

Inngrep i reinbeiteland:

<https://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/temahefte/26%20.pdf>

Under har vi kommentert de inngrepene og forstyrrelsene som vi opplever som de mest negative for reindriften:

4.1 Fritidsbebyggelse

Spredte hyttebygging over hele Ringvassøya fordelt over Karlsøy og Tromsø kommune har beslaglagt mye av beitearealene. Distriktet har gjennom årene gitt tillatelser og vært imøtekommende med kommunene når det gjelder spredt hyttebygging. Distriktet opplever at kommunene altfor lett gir tillatelse til nesten fri hyttebebyggelse i distriktet.

Tålegrensen for hyttebygging er nådd for lenge siden. Bit for bit er arealene blitt spist opp og beitene innskrenket. Distriktet ser det umulig å gi flere beiteområder til hyttebygging.

En sterk konsentrasjon av hytter, særlig i utmarksareal går utover beitegrunnlaget for reinen. Ofte utlegges hyttene i de beste beiteområdene. Det virker som om kommune ikke fullt ut forstår de konflikter også enkelt hytter kan påføre næringen. Friarealet og den økte trafikken rundt disse inngrepene, beslaglegger atskillig større beiteland for rein enn foutsatt. Ethvert nytt inngrep i viktige beiteområder medfører at næringsgrunnlaget for rein blir stadig redusert.

Fritidsbebyggelse som nevnt stenger trekkvei/ flyttelei og områdene rundt det bygde området.

Følgene av dette blir at de gjenværende områder blir av stadig større verdi for reindriften.

Distriktet ser det frustrerende at kommunene ikke ser de samlede konsekvenser av de ulike enkeltinngrepene for reindriften.

Distriktet må til stadighet påpeke avhengighet av områdene og at det også i hvert enkelt tilfelle er reindriften som må begrunne sin arealbruk. Samtidig taes det lite hensyn til hva som blir uttalt fra

reindriftshold. Det er spesielt uheldig at hovedtyngden av den økte hyttebyggingen rammer vinterbeiteområdene, som er en minimumsfaktor og som er hardt rammet av inngrep fra før av.

Det finnes flere eksempler på at hyttebyggingen er årsak til at flere flytte- og trekkveier for reinen er i ferd med å bli fullstendig stengt, og at ytterligere flere er i ferd med å bli stengt. Eksempel på dette er hytter ved Skare fjellpark. Distriktet vil trekke frem noen problemområder i vinterbeite som allerede er utbygd eller er attraktiv for slik bebyggelse:

Etablereing av Skare fjellpark har bidratt til tap av beitearealene og økt ferdsel og forstyrrelser.

Skare fjellpark ligger mellom to oppsamlingsområder for rein, Grønnliskaret og Grønnlifjell. Dette vanskliggjør driving av rein fra det ene oppsamlingsområdet til det andre. I nærheten av oppsamlingsområdet ligger også drivelei. Skare fjellpark har også økt trafikken i området og som er i nærheten av reingjerdet. Den økte trafikken av menneskelig aktivitet vanskliggjør samling og driving av rein til reingjerdet som medfører merarbeid og kostandene blir høyere.

Forskning viser at indirekte regionale effekter, og da først og fremst unnvikelseeffekter, kan gi betydelige konsekvenser for reindriften (Vistnes og Nellemann 2001). Med unnvikelseeffekter menes at reinflokkene reduserer bruken av områder nær inngrep og forstyrrelse, og slike effekter kan påvises mange kilometer ut fra inngrepet. For tamrein er det registrert redusert bruk av områder nærmere enn 10 km fra hyttefelt og hyttebefolkning, og i områder nærmere enn 4-5 km er det registrert mye lavere reintetthet enn i sonene lenger borte fra hyttefeltene (Helle og Särkelä 1993, Wolfe et. al. 2000, Vistnes og Nellemann 2001). Det er særlig simler med kalv som reduserer bruken av områder omkring hyttefelt. Områder i flere kilometers avstand omkring hyttefelt kan altså få svært redusert verdi som beiteland for rein.

I tillegg til nevnte områder er det viktig at en unngår fritidsbebyggelse på, eller i nærheten av flytteveiene.

Henviser for øvrig til de vedlagte kartene som viser bruken av de ulike områdene til de ulike årstider. Omdisponeringen og utbyggingen av hytteområder går ut over reindriften ved at beitearealene blir redusert og gjenværende arealer blir mindre attraktive som oppholdssted for rein. Ved fremtidig planlegging av hyttebebyggelse så må eksisterende bebygde områder tas med i den betraktninga. Hvis det skal bygges flere fritidsbygg så må de bygges i eksisterende bebygde områder for å unngå punktering av beiteområder og i regulerte hytteområder.

Det fins en egen veileder for fritidsbebyggelse. Planmyndighet anmodes å bruke denne veilederen. Denne veilederen finnes på:

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/md/bro/2005/0063/ddd/pdfv/266942-t-1450.pdf>

4.2 Vannkraft

Regulering av Simavik vannkraftverk har ødelagt en tradisjonell flyttelei og Skarsfjord kraftverk har vanskeliggjort driving av rein over rør, dype grøfter og kanal tilhørende oppdemmet vann, Svartvann, Mellomvannet og Krovannet. Dette er en vanskelig og umulig passasje til den eksisterende reingjerdet ved Ytter- Kårvik.

Problemet med småkraftverk er at det ofte blir laget veier til kraftverkene slik at store beiteområder blir lett tilgjengelig for allmenheten, med økt ferdsel, forstyrrelse og trafikk som resultat. Veiene opp til kraftverk må stenges for allmennheten

Et annet problem med kraftverk er de stenger av trange dalfører som fungerer som flaskehals for rein som skal opp og ned til beiteområder. Disse dalførene er ofte eneste passasje mellom beiteområdene og en forhindring på et slikt område vil påvirke reinens trekkmuligheter. Krafrør må derfor graves ned i terrenget.

4.3 Vindkraft

Det er ikke bygd vindkraft i distriktet. Evt. vindkraft i distriktet vil gi katastrofale følger for reindriftnæringen i distriktet. Vindkraftverk vil ha enorme negative konsekvenser for reindriften i distriktet og distriktet må trekkes tidlig inn i utbyggingsprosesser. Det fins en egen rapport om vindkraft og reindrift. Distriktet anmoder å bruke denne rapporten. Denne rapporten finnes på:

http://www.reindrift.no/asset/554/1/554_1.pdf

4.4 Kraftlinje

Gjennom distriktet går det en kraftlinje, 132 kV kraftlinje mellom Hessfjord og Fakken.

4.5 Mineralutvinning

Det foregår ikke mineralutvinning i distriktet. Gruvedrift og reindrift går ikke sammen og distriktet er derfor imot enhver form for mineralutvinning.

4.6 Nydyrking

Reinbeitedistriktet har i dag rett til å utøve reindrift i fjellet og annen utmarksstrekning. For reindriften er nydyrking av areal et inngrep der utmark omgjøres til innmark. Innmarken er ofte dårlig inngjerdet som reduserer og deler opp beiteland.

Det kan føre til en forverret driftssituasjon med konflikter som følge av at reinen trekker inn på dyrkede arealer. Beitende rein på vårspirende innmark kan bli en høyst uønsket problemstilling. Inngjerding av oppdyrket mark er det mest brukte tiltak for å dempe konflikt som følge av rein på innmark. Det er mulig å søke om tilskudd, jf. «Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forhold mellom reindrift og annen part». Formålet med tilskuddet er å bidra til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen part, f.eks. landbruk.

Utmark som er omgjort til innmark ved Ytter- Kårvik reingjerde har vanskeliggjort innsamling og driving av rein til gjerdet, driving fra øst til reingjerdet er sperret av det ny dyrkede innmarken som distriktet ikke fikk høring om. Dette har ført til merarbeid og mer kostnader.

Plantefelt:

Det er etablert flere plantefelt i distriktet, for eksempel i Dåfjordlia, Soltinddalen, Steinnes, Skogsfjordvatn, Hansnes for å nevne noen.

Ved fremtidige opprettelser av plantefelt innenfor distriktets grenser bør distriktet få uttale seg angående dette, da disse kan komme i konflikt med reindriftnæringen.

4.7 Ferdsel og friluftsliv

På grunn av sin beliggenhet og sine omgivelser, er distriktet et populært mål for jegere, fiskere og turfolk. Det er merket opp faste turstier i fjellet, og det er veldig populært med topturer både sommers- og vinterstid.

Toppturene, turgåere lager store sår i landskapet som vil gi rask slitasje i vegetasjonen over tid. Ikke alle naturtyper og områder tåler økt ferdsel og dette vil også ha stor innvirkning på rein da de vil unngå områdene pga mangel av vegetasjonen og økt menneskelig aktivitet.

Med turområder medfølger det også hunder- løshunder. Og ikke alle overholder båndtvang og mindre har også 100% kontroll over hundene sine der rein befinner seg.

Organisering av tiltak som skaper høy ferdsel til diverse fjelltopper og steder, bør konsulteres med distriktet og kommunen bør innføre helårs båndtvang innenfor et helårs- reinbeiteområde.

Turgåere med hund:

Det er svært viktig at turgåere forstår at de går inn i et reinbeite område og at de anskaffer seg informasjon om reindriften i distriktet.

Jakt med hund: det er stadig etterspørsel etter treningsområde for jakthunder, som lett kan komme i konflikt med reindriften. Hundepøver i en helårsdistrikt på en øy er ikke forenelig, spesielt vinter og vår sesongen da rein er sårbar for forstyrrelser.

Distriktet jobber med at hundepøver i et helårsdrevne distrikt ikke skal tillates på vinter og vår sesongen samt på høsten under brunstperioden.

Alt utmarksareal i distriktet er beiteområde for rein. Jakt i distriktet som foregår med løshund, da er det svært viktig at jegere har kontakt/dialog eller anskaffer seg informasjon om reindriften i distriktet før jakta starter.

Hundeeiere som ikke har kontroll over sin hund der hund jager, skremmer bort fra beiteområdene, kan reneier politianmelde og kreve erstatning for skaden hundeeieren og hunden har påført rein. Det skjer også skadetilfeller der hunder angriper rein, og i slike tilfeller kan reneier avlive hunden jf. hundeloven.

Forstyrrelser i forbindelse med kalving:

Etablering av alpinanlegg, løypetrasser og parkeringsplasser i kalvingsområdet gjør at det blir en stor utfart til disse områdene. I tillegg til disse nevnte tingene er det flere trekk- og flytteveier i distriktet som er helt eller delvis avskåret av forskjellige fysiske inngrep. Det være seg veitbygginger, boligfelt, gjerder, hytter etc.

Gjennom informasjon, gjensidig respekt og dialog kan konflikter og uenigheter reduseres og unngås.

4.8 Motorferdsel

Kommuner holder på å tilrettelegge for i distriktet. Snøscooterløyper må tilrettelegges i områder hvor det ikke er rein på vinterstid og ikke på kalvingsområder. Distriktet er en helårsdrift på en øy der vinterbeite er en minimumsfaktor. Scooterløyper i distriktet er lite forenelig med reindriften. Da økende scootertrafikk forstyrrer rein, og den får da ikke beitero- dette igjen vil føre til store negative konsekvenser i tillegg til andre arealinngrep innenfor distriktet.

Barmarksløyper bør tilrettelegges i områder hvor løypene gjør minimalt skade. All planlegging av motorferdseltraséer i distriktet må gjøres i tett dialog med distriktet.

Scootertrafikk:

Vi ser en sterk økning av scootertrafikk, som er blitt et stadig større problem for reindriften. Det synes som om holdningen til ulovlig scootertrafikk blir stadig mer akseptert fra myndighetenes side. Distriktet krever uttalerett før scooterdispensasjoner gis av kommunene.

Preparering av skispor:

Preparering av skispor i områder der rein beiter vil føre til at det blir økt menneskelig aktivitet som fører til at rein unngår stedene og vil måtte ta mindre gode beiteområder. Dette igjen fører negativ balanse struktur for rein og skaper negativ innvirkning på driften. Da rein på vinterbeite går på sparebluss og oppsparte energibudsjett, vil dette føre til tap av vekt og kondisjon, som igjen har innvirkning på slaktevekten og distriktets økonomi.

Utbygg i utmark:

All utbygg i utmark som berører Ringvassøy reinbeitedistrikt skal sendes til høring. Ulovlig utbygg i utmark slik som gapahuk, broer m.m må konsulteres med distriktet og evt. erstattes for tap av beiteområder hvis ikke kommunen bes bygget fjernet.

Reindrifts vei:

Utfarts område ved gjerdeanlegg, der reindriftsveien blir brukt har økt i det siste. Dette har også medført større menneskelige aktivitet med arbeid med driving og samling av rein til gjerdeanlegget. Reindriftsveien er ikke for motorisertferdsel for andre enn distriktets medlemmer og familie, dette for å unngå slitasje og ekstra vedlikehold på veien som vil medføre merarbeid og merkostnader for reindriftsutøverne. Motoriserte kjøretøyer som kjører på veien, sperrer/ parkert foran- i- på veien for reindriftsutøverne vil motorkjøretøyet bli fjernet på på kjøretøyet eiers regning.

4.9 Elgjakt

Elgjakt i distriktet de siste årene er blitt forlenget til desember. Dette har medført at rein ikke har fått den nødvendige beiteroen og brunstroen før vintersesongen begynner. Det er meget viktig at rein har fått beitet seg opp før vinteren begynner pga. rein trenger energi og overskudd til den lange vintersesongen, der vinter er som nevnt før minimumsfaktor.

5.0 Skytefelt

Eksisterende skytebane på Åbornes , leirdue og riflebane.

Simavika skytebane i Tromsø kommune er under planforslag:

Det planlegges skytefelt i Simavik. Hvis dette blir gjennomført så vil det ha store negative konsekvenser for reindriften. Reindriften på en helårsdreven distrikt på en øy vil ikke klare med all utbygg og arealinngrep

Se side 6 om § 3 i menneskerettighetsloven art. 27....det har betydning for all forvaltning av reindriften, og den setter rammer for hvor mye en enkelt reineier kan tåle av eks. Inngrep, før dette inngrepet er i et brudd på art 27.

Ringvassøy reinbeitedistrikt er negativ til etablering av skytebane i Simavik.

I Simavikdalen og området omkring, beiter, trekker og oppholder reinen seg året rundt. Det er høy bruksfrekvens i hele området, ikke bare ved driving og trekking.

Drive- og trekkeleiet i området er bredere enn vist på kartet, fordi reinen bruker større og bredere område i terrenget ved driving.

Forklaring:

Drive- og trekklei er ikke så smal som en sti, som reinen går på etter hverandre i kø, og det er ikke slik at reinen springer fort gjennom dalen langs etter en smal sti til dit de skal, for reinen går i bredde ved driving.

Drive- og trekkleiene utgjør pulsårene i distriktet og er avgjørende for migrasjonen mellom forskjellige beiteområder.

Ringvassøy er et helårsdistrikt på en øy, som betyr at det er begrensede beiteområder som ikke kan erstattes. De beiteområdene som er tilgjengelige i dag er svært viktige, siden reindrift er en arealkrevende næring.

Det gir større og negative konsekvenser for arealinngrep i et helårsbeitedistrikt på en øy enn i et reinbeitedistrikt som bare brukes i en sesongperiode. f.eks. vår- høst.

Det går ikke å avtale med avbøtende tiltak som det fremgår i forslaget/ innstillingen, da drive- og trekklei er i bruk hele året.

Der står det: « der utfordringen knyttet til flyttelei kan søkes løst ved at det inngås avtale med reinbeitedistriktet om varsling ved påtenkt flytting og at skytebanen da er stengt for bruk i flytteperioden».

Og videre:

og som bygging av nytt anlegg i annet område i distriktet, eller ved bruk av helikopter (se konsekvensutredningen fra 2013, Ecofact rapport 265, side 37.

Man kan f.eks ikke drive å jage drektige simler til kalvingsområder med helikopter, dette medfører stor stress for dyrene og som medfører til at drektige simler kan kaste kalv (aborterer.

Konsekvens av skytebane i Simavik for reindrift:

- fører til at reinen hindres i å beite, trekke og drives til de ulike årstidsbeiteområdene.

Dette igjen fører til tettheten på rein i beite på de tilgjengelige arealene vil da være større, og konsekvensene blir nedbeiting og innskrenking av andre beiteområder.

Simavikdalen er det eneste stedet i området der reinen kan krysse mellom de forskjellige fjellområdene, der de forskjellige årstidsbeitene blir brukt.

I et helårsbeitedistrikt så overlapper årstidsbeitene. Her trekkes rein naturlig mellom beitene. Det flyttes ikke med rein fra et beiteområde til en annet, slik som f.eks. i innlandet der de flytter fra vinterdistrikt til sommerdistrikt.

- Skytebanen blir et ytterligere arealinngrep og belastning i et område som allerede er belastet med arealinngrep, som har medført vansker i arbeidet med samling og driving. Med ytterligere arealinngrep i området, vil det medføre total blokkering for rein til de ulike beiteområdene.

Området er ikke kun en gjennomfartsåre for rein, men et område der rein beiter og oppholder seg .

Konklusjon:

- Direkte konsekvenser av inngrep og forstyrrende aktiviteter er permanent tap av beiteland, samt hindringer i reinens drive- og trekkleier, som er i bruk hele året.
- Indirekte konsekvenser er redusert bruk av beiteland som kan medføre overbeiting andre steder, merarbeid for reineier og stress for rein.

Dette igjen påvirker reinens kondisjon og slaktevekt, og dermed også produksjonen, og føre til økonomisk tap for reindriften.

En fragmentering av distriktet er en av de mest alvorligste truslene mot reindrift.

Uansett om det er et helårsdrevet skytebane eller skytebane for en gitt periode, så vil det gi katastrofale konsekvenser for distriktet.

I møteinnkallingen for Tromsø kommune, miljø-, klima og samferdselsutvalg 09.02.2021:

- s. 6 står det at friluftslivet kan bruke et annet turomr, som vil medføre neg. forstyrrelser i andre omr. for distriktet i tillegg til Simavikdalen.
- s. 23 står det at tiltak som kan redusere turtrykket innover dalen er omlegging av sommerruta og eventuelt også vinterruta til Ringvassbu inn via Kårvikdalen. Dette vil medføre at både Simavik og Kårvikdalen blir totalt blokkert og vil ha negative konsekvenser for reindrift og distriktet.

Ellers ser Ringvassøy reinbeitedistrikt at klimautfordringene som også forventes å tilta framover vil ha store konsekvenser for reindrift på toppen av andre inngrep og forstyrrelser i reinbeiteland.

5.1 FT3, alpinanlegg

Hav og fjell i Karlsøy kommune sine planer om FT3, alpinanlegg på øvre side av Langsundveien.

Anlegget som planlegges vil bli et helårlig reiselivsanlegg, og vil blant annet omfatte et skianlegg/sykkelpark, en hyttelandsby, et hotell og et mindre boligområde samt aktivitetsområde og tilhørende infrastruktur (heisstasjoner, parkering, ...). Det planlegges en kombinasjon av følgende hovedformål: skiløypetrase/skianlegg, fritidsbebyggelse, fritids- og turistformål og boligbebyggelse.

Alt dette vil føre til store negative konsekvenser for reindriften, områdene blir sperret. Dette gjør at rein ikke kan bruke området og de nærliggende beitearealer på begge sidene av det utbygde området/ ene. Planforslaget vil sperre trekk- og flyttlei, beslaglegge beitearealer, stenge arealet fra sjø til høyfjellet, rein trenger sammenhengende arealer og områder.

Dette vil også føre til at rein blir sperret inne i et område, totalt avstegning av arealet der trekkveiene blir sperret (rein kan ikke vandre til annet årstidsbeite område som i verste fall kan føre til tap). Beiteområdene blir fragmentert og er meget uheldig for en helårsdreven reinbeitedistrikt på en øy, der arealinngrep er fra før av høy og tålegrensen nådd.

Arealinngrep gjelder ikke bare der det utbygges men områdene rundt og under anleggstiden vil det medføre et indirekte tap/ forstyrrelser av beitearealer.

Hvis de planforslagene blir godkjent vil dette medføre alvorlig negative konsekvenser for reindriften som dritriktet ikke vil godkjenne.

Se mer om inngrep og forstyrrelser i pkt 4. s. 43

Se side 6 om § 3 i menneskerettighetsloven art. 27....det har betydning for all forvaltning av reindriften, og den setter rammer for hvor mye en enkelt reineier kan tåle av eks. Inngrep, før dette inngrepet er i et brudd på art 27.

5. Verneområder i distriktet

Innenfor distriktet er det ingen verneområder pr.dags dato, men det er satt inn forslag for hensynssoner.

Forslag til hensynssoner: Se s. 90 kommuneplan for Karlsøy kommune, konsekvensutredning for tema reindrift.

<https://www.karlsøy.kommune.no/getfile.php/2320283.494.xrccdsvv/Konsekvensutredning+reindrift.pdf?&force=1>

Hensynssoner kan bidra til å beholde kulturlandskapet, og isolert sett kan det bidra til at rein får den nødvendige beiteroen.

Da må offentlige myndigheter igangsette et systematisk informasjon om reindriften til turister og lokalbefolkning som ferdes i naturen at det finnes rein i området og hvordan de skal oppføre seg i møte med rein, som kan befinne seg i en sårbar situasjon (kalvingsperiode, tilgang til tilgjengelig beite i vanskelig snøforhold mv).

Distriktet skal ha tillatelse etter verneforskriften og motorferdsellovgivning. Slike tiltak er feks. utkjøring av gjerdematriell, utkjøring av annet nødvendige til reindriftnæringen m.m verneområdet

skal ikke hindre reindriftsutøverne til å utøve reindrift og rein skal ikke bli hindret og miste beitegrunnet.

Når det gjelder forholdet til bruk av kjøretøy i verneområder avklares dette gjennom planmedvirkning fra Statsforvalterembetet. Forvaltningen må forenkle saksbehandlingen rundt dette best mulig.

6. Forhold til nabodistrikter

Distriktet har naturlig grenser mot de nærmeste distriktene, havet rundt øya.

Distriktet har god kommunikasjon med de respektive distriktene og ingen sammenblanding av rein.

7. Mål og tiltak i distriktet

Målet for reindriften i distriktet er: Å verne reinbeitearealene (forhindre at bit for bit av beitelandet forsvinner) og å sikre næringsgrunnet, øke produksjonen og lønnsomheten, sikre sysselsetningen, sikre reindriftsmiljøer og den samiske kulturen.

Det er også nødvendig med reduksjon og bedre offentlig planlegging av hytte byggingen i utmarka samt andre arealinngrep. Bedre kontroll reduksjon og av motorisert ferdsel og snøscooterkjøring.

Her vises det for øvrig til intern plan til bruk innen reindriften. Dersom distriktet skal kunne gjennomføre reindriften etter planen, er en avhengig av støtte fra det øvrige samfunn. Videre må en få redusert antallet rovdyr og fjerne rovdyrene fra kalvingsområder slik at slaktenivået kan økes.

Distriktet vil ved årsmøtet eller ekstra ordinær distriktsstyremøte planlegge behovet for generasjonsskifte innad i distriktet der en av den nærmeste familien overtar siidaandelen helt eller ved sideordnede rekrutteringsandelen.

Distriktet jobber med og har tatt kontakt med Statens vegevesen, Karlsøy/ Tromsø kommune ang. oppsett av fareskilt, der skiltet skal opplyse billister at det er fare for rein i veibanen slik at man unngår påkjørsel av rein.

Distriktet vil også jobbe med å få innført helårsbåndtvang i et et helårsdistrikt for å unngå ytterligere skader på rein voldt av løshunder. Distriktet vil ta kontakt med Karlsøy og Tomsø kommune samt statsforvalteren ang. saken

Distriktet vil jobbe med forbedring av eksisterende reindriftvei (som går til reingjerdet) ved Grønnliskaret og Ytter- Kårvik.

Distriktet planlegger å oppsette nytt gjerdeanlegg på Skarsfjordhalvøya som er blitt godkjent av Landbruks- og matdepartementet (LMD) datert 30.april 2020 og vil søke RUF om midler til dette.

Distriktet vil også søke oppsett av nytt gjerdeanlegg i Dåfjordhalvøya og søke om midler fra RUF til dette også.

Som et ledd i arbeidet med å sikre beitearealene i distriktet, er det nødvendig å anmode kommunen om å opprette henssynssoner etter plan og bygningslovens § 11-8, for å ivareta reindriftas interesser innenfor sonen, og synliggjøre dette overfor kommunen og brukerne, slik at det kan settes restriksjoner innenfor sonene.

Reindriften i distriktet ønsker ikke å ha andre aktører, en distriktets reineiere/ slekt til å drive med reiselivsvirksomheter som innehar reinturisme i sin aktivitet og salg av reinprodukter/ duodji- samisk håndverk, kunst og design innenfor distriktets grenser. Denne aktiviteten må distriktets medlemmer- reineiere/ slekt selv drive med.

Mål	Tiltak
Begrense rovviltskader	• Større dokumentasjon på tap av rein til rovvilt
	• Ekstra tilsyn i kalvingsperioden
	• Prøve nye tiltak ved hjelp av teknologiske hjelpemidler
	• Skadefelling
Øke produksjonen i reinflokken	• Mindre rovvilt som tar rein vil øke produksjon
	• Tilpasse reinflokken i forhold til beitegrunnlaget
Øke inntjeningen i distriktet	• Utvikle turistnæringen
	• Salg av reinprodukter, duodji- samisk håndverk, kunst og design
	• Satse på lokal slakting og videreforedling av kjøtt
Få bedre arealvern av beiteområdene	• Bedre samarbeid med kommunen
	• Utvikle en god distriktsplan bedre samarbeid med kommunen
	• Utvikle gode rutiner for besvarelse av høringer

8. Revidering og vedtak av distriktsplanen

Distriktsplanen rulleres og godkjennes av distriktsstyret hvert 4. år. Ved særlige hensyn kan distriktsplanen revideres oftere.

Distriktsstyret har på årsmøte 30.06.21 gjort følgende vedtak:

4/21 Distriktsplan

Vedtak: Distriktsplanen godkjennes, med de oppdateringer som er påpekt av Statsforvalteren, disse innarbeides.

Før distriktsplanen vedtas, sendes distriktsplanen til kommuner, fylkeskommune og Statsforvalteren for orientering og for å få inn eventuelle innspill til planen. Etter at distriktsstyret vedtar planen, sendes distriktsplanen til berørte kommuner, fylkeskommune og Statsforvalteren.

Ordliste

Begreper og definisjoner

Arealbrukskart

Arealbrukskartene er digitaliserte reindriftskart, og dekker samtlige reinbeitedistrikter i Norge. Kartene inneholder forskjellige arealbrukstema, herunder årstidsbeiter, trekk- og flyttleier, gjerder og anlegg. Reindriftskartet er tilgjengelig på NIBIO sin nettside (Kilden).

Beitehage

Et lukket, større gjerde der reinen samles og oppbevares i påvente av å føres inn i et arbeidsgjerde.

Bruksregler

Distriktets interne plan som blant annet skal inneholde regler om beitebruk, reintall, bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg osv. Bruksregler er unntatt offentligheten.

Brunstområder

Reinen går i brunst i perioden fra slutten av september til midten av november, og da samler oksereinen simleflokkene til parring. I denne tiden er det viktig at reinen får ro og unngår forstyrrelser. Forstyrrelser i denne perioden kan medføre dårligere produksjon og dermed reduserte inntekter. Brunsten bremser flokkens bevegelse og derfor behøver man et enhetlig, ubrutt brunstområde med lengre beitevarighet.

Båttransport

Seilingslinje ved pramming av rein over til et annet beiteområde. Pramming av rein foregår om våren eller høsten.

Distriktsgrense

Grense mellom to eller flere reinbeitedistrikt.

Distriktsplan

En offentlig plan om reindriften som gir de opplysninger om reindriften i distriktet som er nødvendige for at reindriften interesser blir best mulig ivaretatt i den offentlige planleggingen.

Distriktsstyre

Administrasjonen i et reinbeitedistrikt. Skal ivareta reindriftsinteressene i distriktet, samt reinbeiteressursene i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Duodji

Tradisjonell samisk kunsthåndverk og husflid.

Drivlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen enten drives fysisk av mennesker eller trekker av seg selv.

Fangarm

Ledegjerde ved inndriving av dyr til et arbeidsgjerde.

Feltslakteanlegg

Gjerdeanlegg som brukes ved feltslakting av rein og til opplastning av rein som skal til slakteriet.

Flyttlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen drives fysisk av mennesker mellom ulike beiteområder og sesongbeiter. Reinen kan oppholde seg på en flyttlei opptil flere dager. Ofte er det praktiske og topografiske forhold (terrengformasjon, bebyggelse skogsforhold o.l.) som gjør at flyttleien ikke kan være bredere enn det den faktisk er, og som gjør at bevaring av flyttleier er særs viktig. Flyttleier må ikke stenges jf. reindriftslovens § 22. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Forstyrrelser

Direkte eller indirekte forstyrrelser av rein eller dets habitat som følge av menneskelig aktivitet

Gjeterhytte

Hytte som benyttes av de som gjeter reinflokken, og som er oppført hvor reinen befinner seg over lengre perioder.

Høstbeiteland

Høstbeiteland er ofte områder der reinen bygger seg opp etter insektplagen og spres på leting etter sopp. Høstflyttingen foregår mer spredt og over lenger tid enn vårflyttingen.

Høgsommerland

Høgsommerland er områder som regel over skoggrensa, der reinen oppholder seg midtsommers og får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplage innenfor korte avstander. Om dagen står reinen gjerne på snøflekker, mens den beiter ned dalfører med rikere beiter om natta og på kjølige dager.

Inngrep

Tiltak som medfører innskrenkninger for reindrifta. Enhver forstyrrelse som er med på å nedsette beitetiden og beitekvaliteten og øke energiforbruket hos reinen, samt fysiske arealinngrep i beiteområder.

Kalvingsområde

Under kalvingsperioden knyttes båndene mellom simle og kalv. Simlene beiter derfor ofte i små grupper og gjerne litt spredt for hverandre. Hvis simlene skremmes bort fra kalven uten at det har skjedd en slik preging, er kalven svært utsatt for tap. Forstyrrelser i kalvingsperioden kan også få innvirkning på kalvevektene. Dette har sin årsak i at forstyrrelser kan virke inn på simlens melkeproduksjon, samt at kalvene ikke får ro til å die. Kalvingsland og tidlig vårland er de deler av vårbeiteområdet som beites tidligst og hvor hoveddelen av simleflokken oppholder seg i kalvings- og pagningsperioden.

Låste beiter

Beiter som er utilgjengelige på grunn av is og snø (klimatiske forhold).

Luftingsområder

Når det er varmt er det viktig at reinen har luftingsområder tilgjengelig.

Luftingsområder kan være vindutsatte høydeområder, høydedrag som ikke blir snøfri i løpet av sommeren, skyggeområder, tette skog eller berg. På disse områdene kan reinen trekke for å komme unna insekter og for å kjøle seg ned på varme sommerdager.

Dersom rein, som følge av et inngrep ikke får tilgang til luftingsområder, vil det kunne føre til at reinen vandrer mer og kan medføre til vekttap.

Merkegjerde

Gjerdeanlegg hvor det foretas merking av rein om sommeren eller høsten.

Midlertidig gjerde

Gjerde som settes opp når det er behov for det. Det trenger ikke oppføringstillatelse og det skal fjernes etter bruk. Se reindriftslovens § 24.

Minimumsbeite

Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall, og er muligens det viktigste grunnlaget for fastsettelsen av øvre reintall for distriktet.

Vårbeite for okserein

Oksebeiteland og øvrig vårland, der okserein og fiorårskalver oppholder seg i kalvingstida. Hit kan også kalver med simler trekke senere på våren.

Områdegrense

Grense mellom 2 reinbeiteområder, feks. mellom Vest-Finnmark og Troms reinbeiteområder.

Oppsamlingsområde

Område med naturlige avgrensninger hvor reinen samles midlertidig under innsamling, før flytting, kalvemerking, skilling, pramming eller slakt.

Rammebetingelser

Rammebetingelser i reindriften er knyttet til grenser mellom reinbeiteområder, distrikter og siidaer, samt bruksregler, beitetider og reintall.

Reinbeitedistrikt

Reinbeiteområdet er delt inn i flere reinbeitedistrikter (etter reindriftsloven § 6).

Reinbeiteområde

Største forvaltningsenhet innenfor det samiske reindriftsområdet (etter reindriftsloven § 4).

Reindriftsanlegg

Reindriftns anlegg er ikke tilfeldig plassert i terrenget. De er lokalisert til områder der det er lett å få reinen inn i gjerdet, da blant annet på grunn av topografien i området. I tillegg vil bruken av anlegget

være avgjørende for hvilke andre faktorer som er viktige. Her nevnes bruk av anlegget knyttet til merking, skilling og slakting.

Et slakteanlegg må gjerne være nær vei, mens et merkegjerd må være på en luftig plass

med tilgang til vann. Forstyrrelser i dette området vil vanskeliggjøre arbeidet med reinen, noe som kan føre til at reinen må være i området lenger enn nødvendig.

Dette kan generelt sett innebære produksjonstap og utgifter i form av merarbeid.

Reindriftsloven

Lov om reindrift av 15. juni 2007 nr. 40.

Reindriftsvei

Veg som er bygd for bruk under reindrift, f. eks. til reindriftsanlegg.

Reinmerke

All tamrein tilhørende en og samme eier har et unikt øremerke. Merkene blir unike ved å kombinere ulike snittformer. Innenfor distriktet skal all rein øremerkes ved snitt i øret med eierens registrerte merke. Merking av rein og registrering av rein reinmerke er regulert i reindriftslovens kapittel 5.

Ressursregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Ressursregnskapet er et økologisk regnskap over reindriftras ressursgrunnlag og ressursutnyttelse.

Samiske reinbeiteområde

Det området hvor den samiske befolkningen har på bakgrunn av alders tids bruk rett til å utøve reindrift, innenfor delene av fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord Trøndelag, Sør- Trøndelag og Hedmark hvor reindriftssamene fra gammelt av har utøvet reindrift.

Siida

Geografisk og sosial betegnelse for en gruppe av reineiere som utøver deler av driften i fellesskap innenfor et bestemt areal. Se reindriftslovens § 51.

Siidaandel

Begrepet siidaandel ble innført ved reindrifftsloven av 2007 og erstatter den tidligere driftsenheten.

Siidaandel er en familiegruppe eller enkeltperson som er del av en siida, og som driver reindrift under ledelse av en person eller av ektefeller eller samboere i fellesskap (reindrifftslovens § 10).

Skillegjerde

Gjerdeanlegg som brukes til skilling av dyr. Kan være i bruk flere ganger i året.

Sperregjerde

Permanent gjerde som sperrer for rein, f.eks. mellom reinbeitedistrikter, for å hindre sammenblanding.

Svømmelei

Svømmelinje der reinen vanligvis svømmer over sund, fjorder eller lignende.

Særverdiområde

Med særverdiområder menes flyttlei, trekklei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting. Særverdiområder er områder med viktig betydning for produksjon.

Totalregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Totalregnskapet er en publikasjon som viser det samlede økonomiske resultatet for reindriffta totalt og regionalt.

Trekkleier

Reinen er avhengig av å kunne veksle mellom beiteområder, samt ha fri tilgang til de ulike delene av hvert enkelt årstidsbeite. Trekkleier er naturlige ferdselsårer der reinen uhindret og naturlig trekker, uten menneskelig driving, mellom viktige beiteområder.

Årstidsbeiter

Reindriffta bruker forskjellige årstidsbeiter i løpet av et reindrifftsår. Årstidene som brukes kalles vinter, vårvinter, vår, forsommer, sommer, høst, parring og høstvinter. Hvert enkelt årstidsbeite har

særegne kvaliteter som gjør det spesielt egnet til reinens bruk den bestemte årstiden. Det medfører at reindriften er avhengig av alle årstidsbeitene, og hvis man tenker at all inngrep blir lokalisert til et årstidsbeiteområde, kan det føre til at reindriften ikke kan overleve på tradisjonelt vis på de øvrige årstidsbeitene.

Årstidsbeitene er et resultat av variasjonen i naturen. F.eks. krever gode vinterbeiter næringsfattig berggrunn og lite snø. Kalvingslandet krever godt lende og at simlene får tilgang til næringsrike grøntbeiter som først smelter fram om våren.